

309754

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

శంభుటమ్. ౩

జనవరి 1920 వ సం॥రం మార్చి నెల 26 తేది శుక్రవారము

ಕೃಷಿ ಸಾಧನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಪ್ರದರ್ಶನ ಸಂಘ

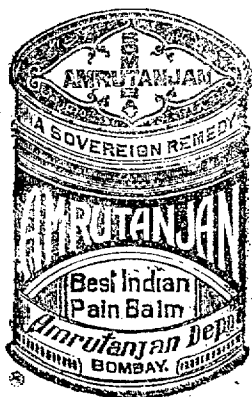
NO. 295

సంవికృతము

ఆహార తాంజినము

నీనోప్పలకు ప్రసిద్ధి ఇక్కడ.
 ఇరవే ఏడవైన నోప్పలను కూడ
 మా అమ్మతాంజనమును వాడి
 పంతులూ తమను నయమగును.

మొత్తం వల 0-10-0 అణాట.

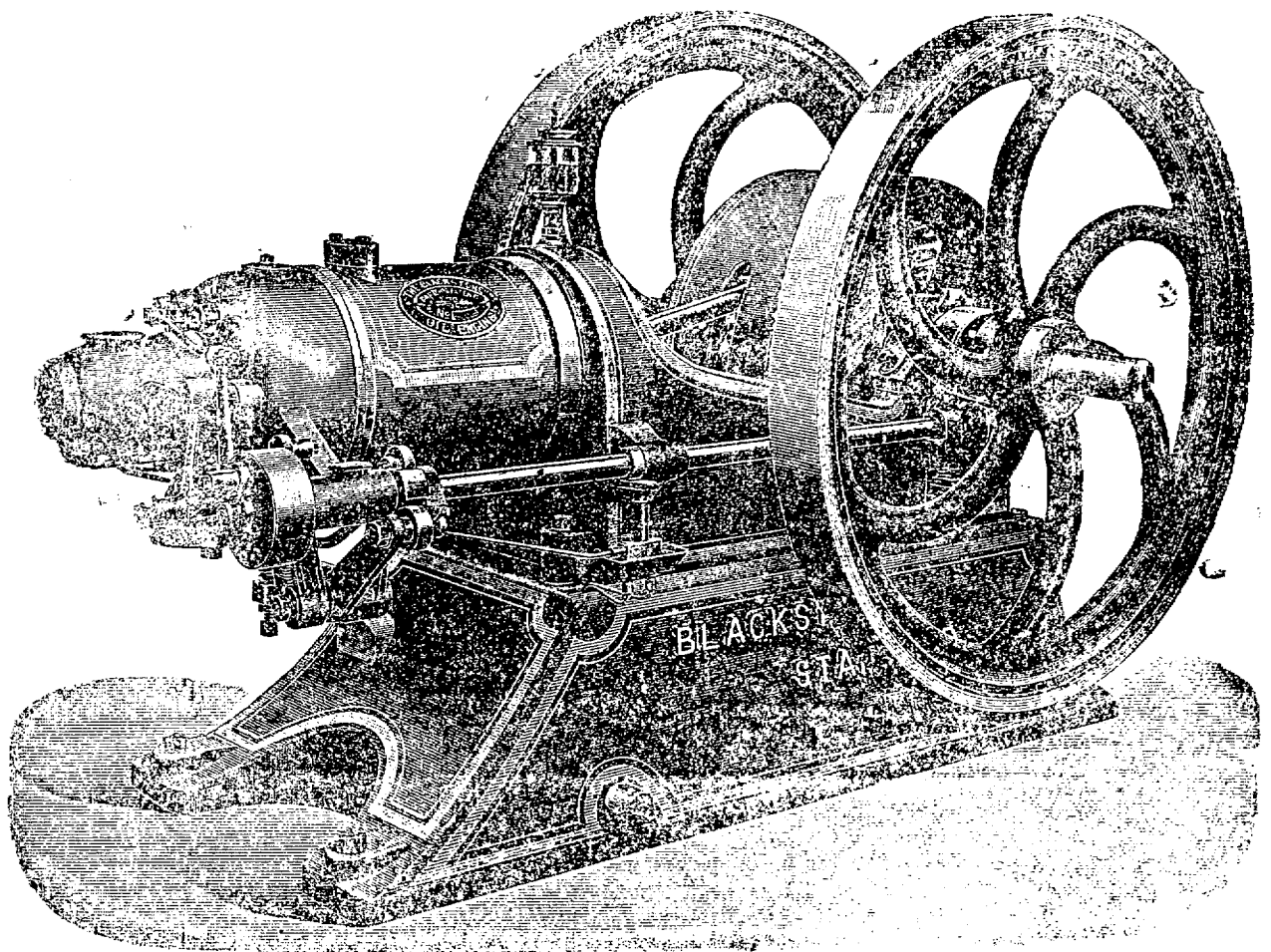
శూన్యతెలము రు 0-12-0

కొనుర తేలము 0-6-0

కంప్యూటర్ నంబర్ 0-2-0

ಅಮೃತಾಂಜನಂ ವಿಶ್ವೇ,

శ్రీ తుంగభద్ర వీధి, నువరాసు.

బాక్స్ పోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

శేరిలింగంపల్లి, క్రాసు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుకయోగించి కనిపేయవచ్చు తయారు చేయవచ్చు.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన స్థాన ప్రాసాద భంజనాలు వనిచేయబడుచున్నవి. యజమానాదులకు పుంపి నీటిపారుదల, పూర్వీకయైన వివరములకును భరలకును సజ్జా మాకు వాడుక.

సోలూషన్స్ :

పూర్వము నన్ను ఓ కో., (ఇండియా) విమిశెడ్.

ఇంజనీయరు

నెం. 9, సెకండ్ యెను బీచ్, యు.దాను.

బొంబాయి, బెజవాడ, లావోరు, తంజావూరు.

160

అశ్వశుభము కాశ్యపశుభమును పొందిన శాస్త్ర
భాష్యమైన కాశ్యపశుభమును అనుసరించుచున్నవారే కల
దునున్నది. ఈ అంతులైన పుస్తకము అశ్వశుభా
మున కలది కాదు కాశ్యపశుభమున శాస్త్రభాష్యమైనది. ఇ
య్యవర్తించుచున్నది ఇట్లున్నది. ఈ పుస్తకము విశాఖ న
మయశుభమును, కాశ్యపశుభమును పే. పే. పరిచి వ్రాసిన
దును. ఇందు పే. 120 నుండి కలదు. (512)

பெரிய கட்டி மனிதனாக வந்தான்.

1944

అం ద దినప త్రి క చందా.

12	మానమాలకు	18-0-0
6	మానమాలకు	9-0-0
3	మానమాలకు	4-8-0
1	మానమాలకు	1-8-0

అంధ నారక త్రిక చందా.

12 20-000000 3-0-0
"20-000000" 20-000000, No 213 20-000000.

సోపుచేయు రహస్యపు స్తకము.

మొనరింపడు. కాస్తీక్ష్మి దావల్ల లాభముందను. బహుమతిగానే స్వల్పమునకు నుంచినాధమున్న ఏమొక్క నవనామము లేకనే బహుమతిపొందదును. (2107)
 పురుషులకు నవనామధర్మములు. 1-3-౧౦ మూత్రము.
 పి. రాజచందర్, హిందూదాకర, చిన్న కాంచీపురం.

శారదాంబ ఒక చక్కని నాటకము
ప్రతిపాదును చదువరిగిది. క్రమం 0-4-0.

ప్రతి శాఖ, అధ్యక్షుల ఆఫీసు, మదరాసు.

అమృతాంజనం డిపోవారి డోషభాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వాసినచో త్రవణం పంపెదము.

జూ బు లు

కృష్ణా మండల విభజన.

మూడవ జిల్లా రాజధాని.

అయ్యో, కృష్ణా విభజనము మై గల ప్రభుత్వ ప్రకటనలో రెండు జిల్లాల ప్రభుత్వ స్థాపనలకై నిర్ణయించిన పోలింగుల మూలము, ఆదు ప్రతిపాదనలకు మంజూరుగుటకు నూచింపుచు నిర్దారణ ప్రకాశి ప్రాంతముకై వరదీ కయ్యునీడి. అందు మీద కొందఱు యభిప్రాయములు వెలువడుచున్నవి. అందు యీ సం 1 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గుర్తా వెంకటేశ్వర గారి బాబులో చూపిన యిది కేవలము జట్టకాభిప్రాయముతో వ్రాసినట్లు చెప్పక చెప్పుచున్నది. వారు నూచింపు ప్రకారము ఏలూరు యిన్ని విభజనల సౌకర్యము గలదేయి యియుండెనోపు. కాని జిల్లము కేంద్రస్థానముగాను, జిల్లావిభజన పరిపాలనయొక్క సౌకర్యాన్ని జరుగుచున్నది. ప్రత్యేకజట్టకాభిప్రాయము. కాన జిల్లాకార్యస్థానము అన్ని తాలూకాల కందుబాటులో నుండవలెను. కాని ఏలూరువంటి విజయనగరము లో నుండిన లాభము లేదు. ఈ కారణముచేతనే గదా బందరు కార్యస్థానమును లేవనెత్తవలెనని నూచింపును. ఇట్టి సందర్భములో ప్రజలకు ఏలూరు, నిడదవోలు గ్రామములలో ఏది సౌకర్యముగా విచారించుట కర్హము.

ఏలూరు:—జిల్లాకార్యస్థానము కేంద్రస్థానము. జిల్లాకార్య విభజనము. జిల్లాలోని రైలులు గాని కాలువలు గాని మాడలి గాదు.

నిడదవోలు:—అభివృద్ధి చెంద వర్తమానము. కాళోత్తర భీమవరపు రైలుకు జక్షుకట్టేడు. మూడవ జిల్లాలో ప్రజల హిందు 7 కాలమునకు మాడలి స్థానము. జిల్లాకు మధ్యలోని అన్ని తాలూకాల కందుబాటులో నుండును.

చుర్రయ భీమవరము: తణుకు. నగ్నపురపు ప్రజలు నిడదవోలులో పడవదిగి, రైలునిమి రైలు కేంద్రముండి ఏలూరుకు వెళ్తుంటే. పోలవరమువారికి నిడదవోలునే యింకను ప్రజలకు క్షుణ్ణము. వైచారికి ఇందుకును కాలవారము మొదల కృష్ణా ప్రయాణము మూలము. కాడేల్లి గూడెం, నిడదవోలువారికి గూడ కొంత ప్రయోజనము. నిడదవోలు అన్ని తాలూకాల వారికి సహజ కృష్ణ ప్రయాణము గలదుకాటులో నుండును. కాన ఏలూరుకు రు కొంచెము ప్రయోజనము కలదు కావచ్చును.

మరియు నిడదవోలువారి గుర్రములు, ఏలూరుకు అభివృద్ధి చుర్రయ భీమవరముగా, నిడదవోలు కొద్దికాలములో ఏలూరులో కులముగును. ఏలూరు కృష్ణాపొందినట్లే నిడదవోలు గూడ కృష్ణా నుండును.

అంతియకాక చుర్రయ భీమవరము ఏలూరు పొందు వట్ట మంతగా కావలెను. దాని కృష్ణాకి మూలముగ ప్రజలెల్లరు ప్రాప్తహింప కలసికే. కాన అందుకై మృత్యుం కపిరాంక నును ప్రభుత్వము భాగ్యముగాదునా! కాన ఏలూరువారి కులము, తనికెలమును ప్రత్యేకపట్టకాభిప్రాయమును విడిచి, ప్రజాశ్రేయార్థిగాను, వారి సౌఖ్యమునే చూచుచుండును కొని కాళోటిల కులమున నిడదవోలి మూడవరాజధానిగా నుండ ప్రయత్నింపు ప్రార్థించువాడు.

జిల్లా కేంద్ర

జిల్లా ప్రజలెల్లరు ఏమహాది వారునును పరిశ్రమించు గానెంచి రెడ్డకృష్ణా ప్రాంతమును, తప్పకజంక్షన్లు జతమౌచుములయై కెక్కు యా తామిచుచే సఫలీకృత మనోధులగు చుండినో, ఏమహాది తోచుములు వారి గ్రామములకును ప్రవహించి భూముల సర్వసంహారముచేటి వారి జీవోపాధికాక రమైనవో, ఏమహాదికుండి నుండురైలులకై వెక్కుకాలువలు ప్రవహించి వాటికృష్ణాభివృద్ధికి కాళోటిలయెడల నుండు సర్వము చున్నవో జట్టి నదికై గామమునే గోదావరి నాయునునే తరిపా లనయందుగూడ సృజించుట కనుచులముగ నుండునట్లు “వచ్చి మగోదావరిజిల్లా” యను పే రులకై నుండునట్లు.

దీనికొక తాలూకాల నివయములో భూగ్రామమున వెలువడువరకు వర్తమ విలుండెను.

అ. వేంకటాచలము.

II

అయ్యో కృష్ణాజిల్లా విభజనమును గురించి ప్రభుత్వము వారు ప్రకాశి ప్రాంతమును తెలుగోడయ ప్రకటన చేసినదిగా దిరి. కాని యొక్కముమాత్రము యంతరము ప్రతికలద్యావ యానివయమై యభిప్రాయ మిచ్చియుండిరి. ఈతరువాత తప్పక అవల సమగ్రకృష్ణా లాభముండను. కాన ప్రతి గ్రామవాసుడు సభలు జరిగిని తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయ

మునుగాని వెంటనే ప్రతికలద్యావ గవర్న మెంటు కేంద్రకరిగా రికిని పంపగోరుచున్నాను. ఈవిషయమై రిజుకు భీమవరం తాలూకాలలోని చాలమంది రైతులతోను గ్రామస్థానముల తోను ప్రస్తావించగా తేలిక అభిప్రాయము నిచ్చుట పొందు కరమయినట్లు. ఇయ్యది ముఖ్యతాభిప్రాయములలో భూగ్రామ కేంద్రీయమయియున్నది.

1. కొత్తజిల్లాలలో తణుకు భీమవరం నగ్నపురం పోలవరం కాడేల్లిగూడెం, కామవరపుకోట యేలూరు తాలూకాలకు చెల్లిన భాగమును సర్వము గోదావరిజిల్లా అని పిలుచుట యుక్తముగా నుండును. ఏమనగా యేలూరు తాలూకాలోని కృష్ణానదీగము తప్ప తక్కిన దంతయు గోదావరి కృష్ణాకు చెల్లుకొనును. ఒక నికల్ల ప్రాంతవరకుయొడి భూభాగమును కేంద్రముగ నడిపేరుగో పిలుచుట సమంజసముగా నుండును. గోదావరి నీటిని మామమేమును అతల్లిదిడ్డముగా ప్రయోజనము ఇంకొక కల్లి పేరు పేరిమించుకొనుటకు ప్రజలకు అనుచున్నాము. ఇదిగక ప్రభావము, పరిశ్రమ వైస గోదావరి పేరునే జిల్లా పిలువబడుట యుక్తముగా నుండునుగాని యభ్యుత్పత్తిమున పేరు పిలుచుట సంతృప్తికరముగా నుండును.

2. కొత్తజిల్లాలో తూర్పుభాగమునకు యేలూరు ఒక మూలమున్నది. నిడదవోలు మధ్యముండి కాళోటిలలో అనుచుముగా నున్నది. కొందఱుకాలములకే జిల్లాభివృద్ధివారు కేవల కృష్ణయందును రైలుమార్గము ఏర్పడి భీమవరమును నగ్నపురమునుగూడ నిడదవోలుతో కేర్పరచును అప్పుడు జిల్లా కేంద్రము మరీ ప్రయాణసౌఖ్యముగా నుండగలదు. నిడదవోలు పట్టణము కాదని సంతయించు నక్కరలేదు. జిల్లాకు మధ్య కట్టణముగా చేసికొనకే కృష్ణాగలదు. అందుచే ఆగ్రామమునకు సహజముగా గల కాల్యు రైల్వేజంక్షను సౌకర్యముని అనతికాలములోనే పట్టణము కాగలదు. మరయు గోదావరి జిల్లాకు కాకినాడ కామవర ప్రధానమును, కృష్ణకు బందరు లేవనాడెను రెండే పట్టణములందును. కొత్త జిల్లాలో యేలూరు కట్టణముకాటి యిదివరకున్నది. ఇంకొకటి నిడదవోలునూడ వెలిగి రెండవపట్టణముగా నుండి జిల్లాకు రెండు పట్టణములందు గోదావరి గూడా కేగలదు.

ఇ. ఏయే గ్రామములు చేర్చి ఏయే తాలూకాలు నిర్మించుకో ప్రకటించినవారి ప్రకాశి ప్రాంతమును పిలుచుట. ఇదియును చాల యభ్యుత్సాహము గాన దొరకనమువారు మాండుగ ప్రకాశిప్రాంతము కొరకై ప్రకటించు రని కోరుచున్నాను.

ఒక గ్రామవాసి

రాజమహేంద్రవరమునుండి మాట్టు ఒకరు గ్రామము వచ్చును. 20-8-1920 తేదీనాది గామసంఘాని అధికర్యము క్రింక పురపాలకులకు యొక బహిరంగసభ జనమండలి. నభాభవం కుంకయు హిందువులలోను మహమ్మదీయులలో డను నిడిపోయిన. ఆసభమునకు లేవనాడ వాస్తవ్యము నీ. యన్. రామచంద్రాపు యం. ఎ. యం. దిగాడు, “ఆంగ్ల సేవమునకు, భారతదేశమునకు జరుగుచున్న రాజకీయకార్య విధానమును గురించి ఉపద్యకించిరి. సభ కలవేంచిన సభికు లలో కాలానుగుణిక ఆంగ్లేయవాడ తెలియని వారెవరను రామచంద్ర గావు గారిని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో నెచ్చు టి. చుర్రయభీమవరం కోరగా వారాంధ్రకాలలో మాటలాడుటకు నుండట ప్రయత్ని మై నచ్చుట కి వారు మిగుల ఆసందముతోనే సభికుల కోరిక నంగీకరించి మహాభారతము స్థాపనైట్లము, విద్యుత్ ఆట పట్టణముట్టియు రాజమహేంద్రం నివాసమునకు మిక్కిలి సులసిమయ నుమాను ఒక గంజువరకు మృదువుధురముగా ముచ్చటించిరి. హిందూదేశము వాగిరత ఎవరని మొరలు దేశముయొ అక్కడిప్రజలు కేవలము గూర్లముగా పరిచేయుట మౌలమై ఉపయోగించుచున్నది. ఆంగ్లదేశపు ప్రజలెల్లరును తెలంచుచుందురు. మీరు యింగ్లాండులోనన్న యిద్ద మునకు తుపాకిమందులను రియారుటేయు నుండుభిక్షులు, హిందూదేశమునుగిరించి తమకు వికసపకలవ. నీలదని కోరగా వారలై హిందూదేశమునగా ఎట్టి విద్యావారికలగలదియో చెప్పితి నని యెది డా వారి ఆ స్త్రీయ, క న దా ఆ స్త్రీ తి యా మున్నకు క లోని యెలా ట్రూపుకు భారత దేశ రాజకీయ విషయములను గురించి ఉపద్యకించగా వారు మిగుల క్రొత్తాభివృద్ధి ఆంకించినయొ చెప్పిరి. ఒక గవర్న మెంటు అధికర్యముచే మీ ఆహ్వాన

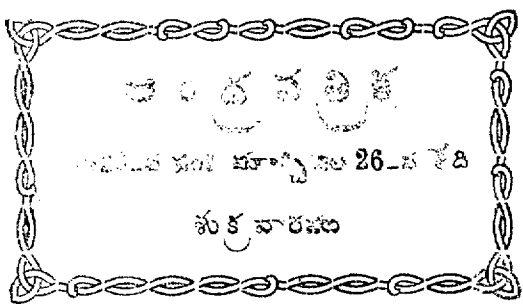
బడి మోటారుబండిలో తీసుకొని పోయిరి. తత్పరములను మిరలరిని ఆఉద్యోగమును క్రొత్తంగా చేయక స్వరాజ్యాభి మానిన అని చెప్పిన మీదన వారు సంతసింపి నన్ను సర్కరిజరిని చెప్పిరి. ఆంగ్లదేశమున నిజముగా ఆదర్శప్రకృత డనియు హిందూ దేశములోని ప్రజలకునర కాళయ నులకు ఆత తేవ్వమును సామభూతిని కావునందునయు చెప్పిరి. బ్లామోద్ధుగాని ఉద్యోగులకు భారతీయులను గురించినను, వారి ఆశయములను గురించినను ఉపద్యకించగా వారు ను భారత దేశములోని స్వరాజ్యాభి మానముగా నెలమిమని వాగ్దానము చేసినయొడిరి. ఇంగ్లాండులోని వారిని రైల్వేమును ప్రజల ఉద్యోగులకును తెలియచుచుండెను. వారెవ్వమును ప్రజలకుగిరించి దురభిప్రాయముల గలిగించెను. మర కానిం బభ్యుత్సాహించి ప్రతినిధులు అభిలాషవ్యవకంపెను ప్రజల కుక్కుమదూరస్థగుచు వచ్చురు. మర ప్రతినిధులు ప్రజలముద్దేశములను తెలుపునట్టి వారిగాని వారికి అభిభావము మాత్రము కారని ప్రజలకు ప్రభువును తెలుపవలెను. మరయుకను కృత్రిక్యమును ఉపయోగించక ప్రతినిధులయొకను ప్రజలతో ఆలోచించి ఆలోచనాపథలలో నోటును సుపాదించవలసి యుండుట ప్రభుత్వ దృక్పథమునియో జకవర్తమువారిలో ప్రజలు గ్రహించునట్లు చేయుట రెండవ విధి. అంతెంచి కాకవాస్తవత ప్రతి వారి వద్దను తిరిగివోట్లు సుపాదించు వద్దలి పూర్ణముగా విడనాడవలె. భారత సుస్థావరములకును జట్టకు వారి ఆశయములను సులభము చేయుటకును ద్వివిధువారి సహాయమును లేద యుట మిగుల అవసరమై యున్నది గాన జట్టి కార్యమును నెరవేర్చుటకు ద్రవ్యమును కార్యకర్తలను పానలె. తక్కువ నిర్వాహకులకు చందా మూలముగా ప్రభుత్వము పోగుజేసి ఇంగ్లాండుకు కొంతమందిని పంపి జూని యెంచవలె. అట్లు పోనివో జయప్రదలమై మూడవ కళ మురంభమగును. ఇండును మన మ్రొందన వాగిరతయు నిర్దియు ఆర్జుమైవై యున్నది.

ప్రజలెల్లరును మున్నుండు గా తామి వోటియ్య ప్రతినిధి కవకోరకై ఏమిపాటుపడునదియు కలగొనలెయి. తమ స్వరాజ్యాపేక్షతో ఆలోచనా సభలయందు కని జీయు వారు ప్రతినిధులుగా ఉండవలదనియు చెప్పిరి. ఆ గ్రామ వాధికి గాకి వందనముతో సభ చాలించిరి.

లూకాస్థానాభ్యసంది సమావేశము.—గాడిచెట్ల వారి పోర్వోత్తరవాపు పంతులుగారి యభ్యుత్సాహ, గంధాలయ వాడీ కోర్కెను శ్రీచక్రె, కిరరామకృష్ణ వారంగారి యాజ మాన్యమునకు. సంస్కృత విద్యావంతు సురస్వకోత్సవము నుర్రుడిద్ద కావనవాడు లం శ్రీ పిల్లలకట్టి, అంజనేయము తులసిగారి వాణిజ్యమును జరుగును. శ్రీబూర్తి రామ కృష్ణకవి, కేమానీ, కిరస్వామికామ్రె, కొండమది శ్రీరా ములు శంకులగార్లు మున్నగు మహాకవులు ఆసమయముల నుపద్యకింపదయితోసంగీరింకరి. కావున వాంధ్రసాదన శిల్పర తస్వరదయచేయి బ్రార్థితులు. నా. వెంకటేశ్వరము.

సోమవారము జరుగబోవు వంకజేత కాలం సభలో కలకత్తా రైలు విల్లుకు, లంగానయ్యునికి భిక్షులకు సేవ కవలైవడ.

ఉర్దీనుండి వెలువడువార్త:—ఒక విశేషము ఇన్ని మృక అను తల్లికకు ఇట్టి గ్రామమున్నాను:—ఎకరకు పాదాకం శిన్నరాజ్యము నుండిపోవు నది యెరిగి, ఉర్దీనాకిముల సభవారికి విరుద్ధముగా గానైంపుల నహము నగోరెను. అందులోను సహాయము పొందలేక మృకకు పారిపోయి అచ్చుని డిట్టావడేనె. అక్కడికాని అతనిని ఉర్దీనులగా చేసెదమనెరి. జర్మనకాని మహాగావును మరల సహాయమునం దుండుటకు క్షుణ్ణు చేయుచున్నాకట్టి బోలైంట్లమును కంత్రిమున్నుచు వచ్చును. ఈ విషయముల కంతయు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించకండి, అందులకు భిలాభతో ఆందోళనము ఇండియాలో ఇంకాకాలము కొనసాగు నట్లు ఏలజేయవలెను. ఇండియాలో వారికి ఉర్దీనా ఏమి జరుగుచున్నవో ఎంతమాత్రమును తెలియను. గనుక కళలవిషయములకు ప్రజల తెలుపవలె, అక్కడక్కడ కథలు చేడము, ప్రసంగించడము మొదలగు కార్యములు జరిగింకునెయిలు చేయవలసివి. అని నీవిషయము ఎల్ల క్రొత్తలలోను అన్ని భాషలలోను బహిరంగముగ ప్రకటించవలసినదని వార్తాత్రిక వలెలిచుచేయుచున్నది.

సంపాదక అంశము:

కాంగ్రెసుసంఘ నివేదికము

సంపాదక అంశము గూర్చి విచారించుటకు కాంగ్రెసు సంఘము వారిచే గత వసంతము మాసమున విచారణ సంఘముకంటే ఏర్పాటు జేయబడినటులను పాఠకులకు తెలిసియు యుండును. ఈ సంఘమువారు ప్రచురించిన నివేదిక మిపుడు వెలువడినది. నివేదికపు సంగ్రహము, నేటి తంతి వార్తలలో ప్రచురింప బడినది. నివేదికముగూడ మాకు జేసినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడిన హంటరుసంఘ నివేదికము ఈస్టరు సెలవులకు పిమ్మట గాని ప్రచురింపబడదని, పిమ్మట గారు గామన్సునలో దెలిపియుండిరి. ఈలోపుగ ప్రజాప్రతినిధుల విచారణ ఫలితము ప్రచురించునటు వెల్లడియగుట, విశేషలాభదాయకము. విచారణకర్తలు, దురభిమాన పూరితులు గారనుట తేట తెల్లము. నివేదికముపై గాంధీ, చిత్తరంజనదాసు, అబ్బాసు తయ్యాబీ, యం. ఆర్. జయకామగార్లు ఫలించునట్లు. ప్రజలు గావించిన దోషములకు కాంగ్రెసు సభవారి కష్టత్రావము దెలుపవలయునని కట్టుబట్టిన గాంధీమహాత్ముడు దురభిమానము వహించి నిర్ణయము గావించునని, వారి ప్రజల విరోధులయినను నుడువ సాహసించునరు. దాసుగారి యన్నతాతయ్యల నెఱిగినవాని, వారి కష్టదోష మారోపించ వీలుండదు. తయ్యాబీగారు, బరోడా హైకోర్టుజడ్జిగ కుజేసి మెప్పువడిసి యుండిరి. వారు న్యాయదృష్టిలో విచారణ జరిపి యందరనుటకు నందియును లేదు. జయకామగారిని గూర్చి గూడ ఇటులనే నుడువవచ్చును. వీరిచే తయారు జేయబడిన నివేదికము సత్యమును వెల్లడింప బ్రయత్నము జేసియుండునటు నిశ్చయము.

గాంధీ ప్రభుత్వము 1700 మంది సాక్షులను విచారించిరి. 650 మంది సాక్షుల స్టేటుమెంటులను ప్రచురించిరి. ప్రతిస్టేటుమెంటు విచారణకర్తలచే పరిశోధబడెను. ప్రతిసాక్షియు తగిన రీతిని ప్రానుగర్హి జేయబడెను. విచారణకర్తలు హంటరుసంఘము వారి ఎదుట నొసగబడిన సాక్ష్యమును కూడ జరిపించి తమ సాక్ష్యముతో బోల్పి యుండిరి. వీరి నివేదికము రెండు సంపుటములుగ ముద్రింపబడినది. మొదటి సంపుటము 160 పేజీల గ్రంథము. దీనియందు విచారణకర్తలతీర్పు గలదు. రెండవ సంపుటమున సాక్ష్యములయు వివరింపబడి యున్నది. సర్ మెకేలు ఓడ్యయరుగారి కరిపాలనము తీవ్రముగ విమర్శించబడినది. వారి కరిపాలనా విధానమే అల్లరులకు మూలకారణమని నిరూపించుకొని, రౌలెటుబిల్లులు, సత్యాగ్రహము మొదలగు విషయములగూర్చి బాగుగ చర్చించబడెను. సత్యాగ్రహమునకును అల్లరులకును నట్టి సంబంధమును లేదని నిరూపించబడెను. ప్రజలలో తిరుగుబాటు గలదను సిద్ధాంతము హంటరు సంఘమువారి ఎదుటనే, విచ్ఛిన్నమయ్యెను. కాంగ్రెసు సంఘము వారి విచారణలో, ప్రజలలో దాదాపు 12 వందలమంది చనిపోయినటులను, కనీసము

1600 మంది యయినను గాయపడినటులను, కొందరు శాశ్వతముగ నంగవిహీనులయినటులను, ఋజుపయ్యెను. ఈ సంఖ్యలజాబిన, సామన్యులగుండే అవిశిష్ట మానవు, గాంధీగారును కిన్నూ సత్యపాణిగార్లును అరెస్టుగాకుండిన యడల, పిమ్మట గలిగిన దుస్థితి కెడము లేకుండెడిదని, విచారణ సంఘమువారు విశ్వసించుచున్నారు.

కంబాబు ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత భృష్టముగ నిరూపించబడినను, ఇండియా ప్రభుత్వ బాధ్యతను వీరు వదలివేయలేదు. రాజప్రతినిధి గారి దుస్థితి కెంతవరకు బాధ్యులలో భృష్టతయనబడెను. రాజప్రతినిధిగారు ప్రజల మొరల నాలకింపలేదు. వారు బంపిన విజ్ఞానవలను తంతివార్తలను గమనింపలేదు. తగిన విచారణచేయుటండనే కంబాబు ప్రభుత్వమువారికి వీరు చేయునొసగి, అతివేగమున అధికారులకు ఇకాడెమ్మిటీ నొసగిరి. పిమ్మట నయినను వీరు పాంచాల జేతమునకు వ్యయముగ వెలి సత్యమును విచారించియుండలేదు. జలియూవాలాబాగ్ హత్య గూర్చి హంటరు సంఘము వారి ఎదుట అధికారు లంగీకరించిన విషయముల నయినను, వీరు అంగీకార ప్రభుత్వమువారికి దెలిపియుండలేదు. అంద్రాసుగారు కంబాబునకు వెడలకుండ నిషేధించబడిరి. మాలవ్యాగారి స్టేటుమెంటులు, సామ్రాజ్యకావనసభలో భాష్యునగుచేచి నిరసించబడెను. కాని అవి నిజమని హంటరుసంఘ విచారణలో చేతెను. ఈ విషయమై మాలవ్యాగారికిని ప్రశ్న లనేకములు నిరాకరింపబడెను. ఈ సందర్భముల నన్నిటి జాబిన, ఛెలమ్మనర్డు ప్రభుత్వగారిని హిందూదేశమునుండి వెంటనే రప్పించవలయునని, విచారణకర్త అభిప్రాయ మొసగుచున్నారు. మూర్ఖులలా ప్రవేశమున కెట్టి యవసరము గలుగ లేదనియు, మూర్ఖులలా క్రింద దీసికొనబడిన చర్యలు అనావశ్యకమును, క్రూరమును, బాధాకరమును అనునవియు నివేదికము సూచించుచున్నది.

నివేదికయందలి నిర్ణయపు వివరములను వేరొకచో ప్రచురించుచున్నారము. ఆధునిక బ్రిటీషు కరిపాలనమునకు జలియూవాలాబాగ్ హత్యవంటి ఘోరకృత్య మిదివరకు జరిగియుండలేదని, విచారణకర్తలు నిరూపించుచున్నారు. మూర్ఖులలా క్రింద విధించబడిన శిక్షలు హాకరిక కరిపాలనమున కవమాన కరమున, వీరు ప్రతిపాదించిరి. ఇట్టి స్థితిలోగూడ, వీరి కరపాధించుటకు తలపెట్టలేదు. కరిపాలనా పాఠకుధ్యము తిరిగి చేపాడుటకు ముఖ్యవసరమును ప్రతిక్షియలను మాత్రమే వారు సూచించుచున్నారు. రౌలెటు ఆక్టును రద్దుజేసి వలయుననియు, డయరు జాను సను, ఓబ్రయను మొదలగు నధికారులను వారి యుద్దోగ కదవినుండి తొలగించ వలయుననియు, చిన్ని యుద్దోగుల ఆక్రమ చర్యలను విచారించి వారిని గూడ ఉద్దోగములనుండి తీసివేయవలయుననియు, రాజప్రతినిధిగారిని అధికార కదవినుండి తొలగించవలయుననియు, ప్రజలనుండి అపరాధ శిక్షల క్రింద విధించిన వస్తులను తిరిగి ఇచ్చివేయవలయుననియు మాత్రమే వీరు సూచించిరి. ఇతర మాత్రమయినను ప్రజల కోర్కెలను ప్రభుత్వము వారు సఫలపరచుట న్యాయము. ప్రజలును అధికారులును సంస్కరణముల విజయముకొరకు తోడ్పడ వలసిన దని సార్వభౌము దాదేశ ముపియుండ, ఉభయులను సరసజేర్చుట కింతకన్న నునకులమార్గ ముండ నేరదు.

విచారణ సంఘమువారి నిర్ణయ మంతయు న్యాయముగ నున్నది. ప్రజలు గావించిన అల్లరులను వారు నిరసించుటకు వెనుదీయలేదు. కాని, అధికారులు దీసికొనిన చర్యల నేమాత్రము వనున రిందియినను సమర్థించుటకు వీలులేకని వీరు స్పష్టపరచిరి. ప్రచురించున దంతలును డయరుగారి ప్రలాపములు పూర్తిగ నిరసించబడిన పుడు, కాంగ్రెసు సంఘమువారి రటుల గావించుటలో వింత ఎద్దియు లేదు. అమెరికాలో ప్రచురింపబడెడి నేషనువత్రిక్ అమృతసరవధ సీరిటీస్ గర్వింపుచున్నది.

గత వసంతకాలమున, బ్రిటీషు ఆఫీసరు గారి ఆజ్ఞచే ఆయాధివిరహితు లగు భారతీయులు వధించబడినను వార్త, పెద్దకలవరము గలిగించెను. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి యగు మాంటాగూగారు, హంటరు సంఘనివేదికము వెలువడుచు వరకు, కామన్సు సభవారు తమ యభిప్రాయము నొసగుట మంచిదికాదని, వేషకొనిరి. జవరలు డయరు గారి సాక్ష్యము బడుబడిన పిమ్మట, దానిని సమర్థించి దలపెట్టెడి విచారణ సంఘసభ్యుల కెంతటి కష్టమయినదని గలుగును. కర్యవసాన మేదియనినను, పార్లమెంటు సభకు గూడ తెలియకుండ విషయములు చాచిపెట్టబడెనని, లిబరలు పక్షము వారు నమ్ముచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి విదేశ కరిపాలనము గూర్చి, అంగప్రజలలో అవిశ్వాసము పాడుకొనినది. భారత బాతీయవాదుల యుద్దయమునకు ప్రత్యర్థుల నుండియే జలము చేపూరుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయ మను విచారణసంఘము నెరుట, ప్రభుత్వమువారు తమ చర్యలను సమర్థించుకొనవలయును.

ప్రపంచాభిప్రాయము కాంగ్రెసుసంఘ నివేదికలో దెలుపబడిన అభిప్రాయముల కనుకూలముగ నున్నది. హంటరుసంఘపు నివేదిక మే తీరున నుడువో తెలియును. అందలి భారతీయ సభ్యుల యి నను ప్రజల తిరుగుబాటు లేదనియు, మూర్ఖులలా ప్రవేశమున కవకాశము లేదనియు, మూర్ఖులలా అధికారుల చర్యలు ఘోరము అనియు, దెలుపకమానరు. సిడెహం ప్రభుత్వగారి సంగతిని కనిబట్టియే కాబోలు, పండిత జగత్ వాదానుకూల బుద్ధిమంతుగారి కరిపాలనమును 1917 సంవత్సరమున తీవ్రముగ నిరసించి యుండలేదా యని యుచుగగ, వారలుల గావించియుండలేదనియు, మాంటాగూగారును ఇండియా ప్రభుత్వమువారును సంప్రతించిన పిమ్మటనే వీరు విచారణ సంఘసభ్యులుగ నియమించబడి రనియు, ప్రాథమ్య గారు కామన్సుసభలో జెప్పిరి. కంబాబుదేశములో గలిగిన దుస్థితి నికయుం దెప్పుదును మరల సంభవించకుండునటుల, కట్టుదిట్టముల జేయుట బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యము. సంస్కరణ బొసన మట్టి కట్టుదిట్టములు గావించుటలేను. జన్మన్వృతంత్యవంశీయులను కావించుటకు, పార్లమెంటుసభవారు వెంటనే పూనిన గాని లాభము లేదు. సంస్కరణముల గడవిడలో, ప్రజలీ విషయమును మరచిపోక, జన్మన్వృతంత్యవంశీయులనుకొరకు దృఢప్రయత్నముల నాచరింపవలయును. లేనియెడల, ఇటీవల జరిగిన విచారణ గాని, వెనుకటి గుణపాతము గాని, శాశ్వతలాభము గలిగించజాలవు. పార్లమెంటుసభ తన కీర్తిని ప్రచురించున నియమబెట్టి కొనదలచునెడల హిందూదేశ ప్రజల జన్మన్వృత్యములను సంరక్షించబూనుట ముఖ్యవశ్యక మని, గ్రహించవలయును. నివేదికపు వివరముల గూర్చి రేపటిదినము దెలిపెదము.

నేషనువర్తిత

భావిభటు పక్షపు వాచనము మా కంకశాక్షులు తృప్తి
కరముగా లేనప్పుడు వారుండు అనంతృప్తి శ్రవణముగా ను
న్నదని యిందుచూడముగా తెలియుచున్నది. శ్రవణకమముగా
స్వారోక్ష్యముగల నుద్దిహరాప్యములు అతిరమియ్యవలె
మనసలచుచును చింతించుచున్నారు. ఉత్తర అగ్నిభావేశమంత
తమ జ్వలనములలో లోపించుచునుండినది. కుర్చీచేశమంత
నల్లపోయినట్లే పరిశియా శేశము నిచ్చియు ఉచున్నది. మ
రియు ఈశమనుచున్న అత్యంతమనునాలో మహిమనీల పలు
మలక భారతీయములు నలుమూలల తీగ్రవేదనము
వృద్ధియైరి. ఇది సత్యముగాదని బ్రాహ్మభవులు తెలిసియుం
డెను. కాని బాత నిషడ్ధిని గుర్తొంగి టులతో చూపలేదు.
కాంగ్రెసు మహాసభలందు హిందువులు మహామృతీయులు
ను ఇతరులే ఏకభావ బద్ధులై యున్నారు. మహామృతీయులు
గోపాత్యులు కూడ మాడుకొనరి. సున్నీ, షియా భేదములు
అతి ముందినవి. స్వాతంత్ర్యభావములను వారిని ల గుర్తొ

సంవత్సరాది భిక్షలు

• శాఖాధ్యక్షుల గారూ 1

మృత.

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

పాంచాల అల్లరులు

కాంగ్రెసు సంఘము వారి రిపోర్టు

సాక్ష్యమును కూడ ప్రకటించుట

1700 మందిని విచారించుట

నర్ మైకేలు ఒడయరుగారి పరిపాలనను విమర్శించుట

బాంబాయి, మార్చి 25:—పాంచాలమునందు జరిగియుండు సర్వత్రా విమర్శనకు విచారించు నిమిత్తము జాతీయభావనాక సంఘమును ఏర్పరచి, తత్కాలమునందు నియమితులైన పంచాయతీసభలు తమ రిపోర్టును ప్రకటించిరి. వారు పుచ్చకొనిన సాక్ష్యములను ప్రకటించిరి. అది తెలుగుగ్రంథము లైనది. మొదటి సంపుటముందు 160 పేజీలు కలవు. అందు పంచాయతీసభలు రిపోర్టును రెండవ సంపుటముందు సాక్ష్యములు కలదు. యావత్పూర్వ జాతీయ సంఘమునకు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు అధ్యక్షులు ముందుగానే వారికి సంపాదించినది. అది రిపోర్టును పంపించిరి. మహాత్మాగాంధీ చిత్రరంజనదాసు అప్పానుతయార్జీ, జయకరుగార్లు రిపోర్టు నందు సంతకములు చేసిరి.

తాము 1700 మంది యొద్దనుండి సాక్ష్యములను పుచ్చుకొనినదిగా 650 మంది జాబ్బాబులను ప్రకటించితిమియును పంచాయతీసభలు తెలిపిరి. ప్రతియంశమునందు ఆధారముంది నదిలేనిదియు పంచాయతీసభలలో నొకరు నిర్ణయించునంత నే యంతయును స్వీకరించలేదు. ఆధారము లేని యంశములను గ్రహించలేదు. మార్గములను ప్రయోగించిన ప్రాంతములందు విచారణజరిగిరి. హంటు విచారణసంఘము యొందు బయట పడిన యంశములను సూడ పంచాయతీసభలను గ్రహించి తమ నిర్ణయములను ప్రకటించుకొనిరి.

పాంచాలరాష్ట్రమును రిపోర్టు ప్రారంభమున టూకీగ జూడదనరించిరి. అందుకు నర్ మైకేలు ఒడయరుగారు సమాధానములు రెండవ యధ్యాయములో సూక్ష్మముగ వివరించిరి. మైకేలుగారి ప్రసంగముల నుండి తెలుసుకొని విషయములను ప్రోద్బలించి వారి నాధారము చేసికొని వారు తమ యభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించిరి.

ప్రజలు దాదాపుగానే చేయవలసినవియను వారి నందు వలన సజగ్రహములను నడియి వారు కోరికొనరని మేలు ప్రాయశఃపరిచినవి పంచాయతీ సభలు ఆ ఆధ్యాయంత మునందుచూపించిరి. వారు (నర్ మైకేలు) ప్రజలను దాదాపు కష్టపెట్టుటచే ప్రజలందు కాంతియు తగ్గిపోయెను. అందుకు వారికి తగినకాస్తీ జరిగియుండెను. కాని ఆ చర్యలచిత్రము త్వరలో నశించి ప్రజలు పరిశ్రమై తమపూర్వ స్థితిని పొందిరి. వారసవరముగ దుర్భరమైనవిలక్షణముల పాలైరి.

రౌటు విల్లుల విమర్శనము మూడవ యధ్యాయము లో కలదు. సర్వత్రాగ నుండిన ఆరాజకము ప్రజలముగ వ్యాపించి యుండినటు దీనిని నిర్మూలించుటకై రౌటులకానములను కల్పించుట జాబ్బాబులను వారు అభిప్రాయపడ్డారు. సంస్కరణములను తలపెట్టినప్పు డట్లు జాబ్బా చేయటం భావ్యముగ నుండలేదు.

సత్యాగ్రహమును కిరీకరించుట జాబ్బా యధ్యాయము ప్రకటించి అందుచే నీవర్తమాను విమర్శించి ప్రజలు చేసిన యల్లరులకు సత్యాగ్రహముగాని దేశానుభవము కట్టి పెట్టుటగాని కారణము కాదని నిర్ణయించిరి.

విదవడి పెద్దయధ్యాయము. అందు రెండుభాగములుండెను. మార్గముల ప్రయోగము నందులో వారు విమర్శించిరి. ఆధ్యాయంతో భాగమునందు పంచాయతీసభలు నిర్ధారించిరి. విద్రోహము బయటపడినదనిగాని ప్రజలు ప్రకృతితో యుద్ధము చేయవలసినదనిగాని చెప్పుయంశము హంటు సంఘమువారియందునే రూపుకాతేదు. పాంచాలమున కనరల నేతైన కుట్ర యుండినట్లు రూపుకాతేదు. అసలు కుట్రకే యాధారము కనిపించదు. మార్గముల ప్రయోగించుట సత్యాగ్రహముకాదని యంగీకరించినప్పుడు దానిని అవసరముగ జాలకాలము వర్తింపజేయుట అంతకంటె మరలించి యాస్థానము. రహస్యము రెండు తెలుపవలసినది ఆచరణయందుండెను.

సర్వత్రా తో నులకూచుచున్నట్లు చెప్పుకొనుట కర్హతలేకలు అధికారమును చూపించిరి. మార్గముల ప్రయోగమునందు తెలియని వా లా వాగు నందు నిరస రాధులను వర్ణించిరి. జనరణ దయరగారు చేసిన ప్రార కృత్యములను ఒడయరు గారు గీకరించిరి. మేము కొన్ని తెక్కలను సేకరించితిమి. అవి నిజమైయెడల 1200 మంది యక్కడ చనిపోయినట్లును తక్కువలో తక్కువ కి పేల మందికి వెల్లువ తగిలియుండుననియు తెలుసు. వారిలో కొందరు వికలాంగులైపోయిరి. ప్రజలచేసిన నేరములకంటె యెక్కువ కనీతియుకొనిరి. ప్రజలకు దురాగ్రహము కలిగించి కనీతియు కొనిరి. మార్గముల ప్రయోగములను ప్రజలు అనుభవించిన దుర్భరమైనవి మేము విమర్శించి వివరించితిమి. అట్టి దాదాపుగానే మూడవ యధ్యాయము మేము రేఖాంశము చేసితిమి. ఆధ్యాయంతో ముగించు వాటిను తెలిపిరి:— కొన్నిచోట్ల మేము కనీసముగ ప్రాయశఃపరిచెను. కాని మేము చాలమారులు జాబ్బాబులను ఆచరణములను ప్రయోగించితిమి. పంజాబు గవర్నరు మొలగావారి కృత్యములను మేము కొంతవరకు సర్వత్రాగ నే వర్ణించితిమి. చేయవలసినవి తలపెట్టి భర్తృభావమును సాధించుట మావలసమునని మేము కోరుకుంటేము. ఉత్తర మునీషువును, చిత్తూరు తలపెట్టినపుడును ఉత్తరమును తప్పుచేయుట కళికావలసము. వారికి సద్భావమే యుండవలయు. దేశసౌలభ్యమునందు జాబ్బాబులను మార్పులు కలగవలసివచ్చెను ప్రజలను ఉద్యోగులను కలిపి వని చేయవలసినది చక్రవర్తి యు కోరినపుడు అభివృద్ధి భంగ కరము లైన విషయముల నెత్తునాడవలసి మేము గొలుచితిమి. కాని ప్రజలకు బాధ్యులై యుండవలసినవారు దాదాపుగానే చేసినట్లుచూడవలయుట సాధ్యముకాదు. ప్రజలచేసిన నేరములను మరచుటకును నీలుకాదు. ప్రజలచేసిన నేరములను అధికారముచేసిన నేరములను అడేపించడంకాదు. ప్రజలను అధికారులను విమర్శించుట మావలసముతో పనిచేయనియెడల సంస్కరణ ములు పుల ప్రదములై చేకూర్చుకొని నిర్ధించక మానదు. కావున తప్పుచేసిన అధికారులను విచారించవలయును. కనీసము కొనుట కట్లు చేయవలసినది మేము కోరుతున్నాము. దేశము సంపద్యములను పోయి భర్తృము కర్మములకు అట్లు చేయవలసినది కోరుచుంటిమి. ప్రజలమృతసరము మున్నగు ప్రజలములలో చేసిన దుష్కృత్యములు మంచిది కావు. వారికృత్యములను ఖండించవలయును. వారికి ఆధికారులను తగినకాస్తీ చేసియేయుండిరి. గంధిగారు దీనికి పట్టుదుండ వారిని పట్టుకొనియొండకపోయిన యెడలను కియలూ సర్వసాధుగార్లు ప్రవాసమునకు పంపని యెడలను ప్రజలు దాదాపుగానే చేసియుండరనియు నిరసరాధులగు కొందరు యూరోపియనుల ప్రాణములు దక్కియొందుననియు ఆస్తికి నష్టము కలుగవలసినదనియు మేము నమ్ముచుంటిమి. పంజాబు దొరతనమువారి రెండుకార్యములను చేయుట కనరము కనిపించదు. ఇందువలన నిప్పులో జాబ్బాబులను పోసివేయెను. వివిధమండలములలోని సంగతులను యోచించినప్పుడు భారతప్రభుత్వమువారి విషయము మేము మును చెప్పలేదు. వారియలసత్వమునుమాది యూరకొనుటకు నీలుండదు. వారు నిశ్చయముగ సభికారులను చేయుకొన సం గి యుండిరి. కాని నాడే పంక క తప్పదు. ప్రజలను చెప్పుకొనుచుండి కోరాజ ప్రతినిధిగారు విచారించిన పాపమున పోలేదు. ప్రజలను, ప్రజా సంఘములను పంపుకొనిన వార్తలను వారు నిర్లక్ష్యము చేసిరి. స్థితిగతులను విచారించునంత పంజాబు గవర్నరు మొలగావారి చర్యలను ప్రకటించిరి. ఎక్కడలేనివొండకది అధికారానను నునిర్మించి అధికారులను కాపాడిరి. పంజాబులో జరిగిన

సంగతులను కందూర జాతులకు వారు తెలియజేలేదు. అధికారుల పక్షమున సాక్ష్యములను చిత్తకొనిన సంగతులు వారికి మొలగావారికి తెలిసియుండును. కాని వారు ప్రజలకును అంగీకారమునకును కేసు తెలిపి యుండలేదు. సర్వత్రాగ నున్న ప్రభుత్వము భర్తృములకును సగు ఆద్రూనుగారిని పాంచాలమునకు రానియ్యకుండిన సర్వము సర్వేపించుటకు వారక్కడ కరకుచుండిరి. వారి నెందుకు అభ్యంతర పెట్టిరని రాజప్రతినిధి యుగలేదు. భావ్యము గారు సర్వమును మరచివేరి మాలక్య గారిని దూషించుటకు వారంగీకరించిరి కాని ఆద్రూనుగారి విషయమై కలిగించుకొనేదు. మాలక్య గారు భారతావసరభయందు తెలిపిన సంగతులను అధికారుల సాక్ష్యములలో నెప్పు కొనిరి. ప్రజాభిప్రాయమును వారు లక్ష్య పెట్టలేదు. భారత సచివుడు కలిగించుకొనినగాని మరణ దండనలను విధించిన వారిని ఉరితీయజేయ వాటికు కంగీరంకలేదు. మాలక్య గారు దీనిని ప్రశ్నలకు సమాధానము చెప్పించుటకు నిరాకరించిరి. వారు పాంచాలమునకు తల్లి విచారణచేసి యుండలేదు. రౌటుల ఆందోళనను విషయమై వారికిందిన భావములను మేము మిక్కిల అడేపించవలసినది. వారి యధీనమునందుండిన ప్రజల యొగడేమయిన వారు కావలయునని నిశ్చయముచేసియు మేము భావించవలయు. వారికిప్పుడున్న ప్రభుత్వ భర్తృములను వారు యోగ్యముగ నెరవేర్చి జాలకపోయి రని మేము నుడువుటకు ఉపయోగించుటయు, కావున వారివాయుభ్యోగమునుండి తొలగించి స్వతంత్రమునకు పంపించవలసియుండు నని యభిప్రాయము మెలిపి

యోగ్యత ప్రాయములను టూకీగ క్రింద నడవరించుచుంటిమి:—(1) ఒడయరుగారు విచారణములను నిర్వహించి వారిని తప్పకరించుటచే పాంచాలప్రజలకు అప్రమాదు కలిగెను. యుద్ధములో నైసర్వము చేర్చుకొనియున్న ప్రభుత్వము వనూలు చేయుటయందును వారలయించిన పద్ధతులనును ప్రజలకు పరమావ్యక్త కలిగెను. ప్రతికూల నిర్ణయించుచున్న ప్రతికూలు రానియ్యకపోవుటయు మూడవ కారణములు. (2) రౌటులకానమునకు కలకలంకొన ను బయటపడి, ప్రజలకు కష్టము కలిగి ప్రభుత్వమువారి సద్భావమునందు సంద్యము తగ్గిపోయెను. ప్రభుత్వములను తలపెట్టడం దెడయరుగారు రక్షణకానమును సువయోగించుటచే నందరికంటె పంజాబీలను దివ్యవృత్తిని ఎత్తుకొనియెను. (3) సత్యాగ్రహములను వనిపాటులు ప్రజలు మానుటకలసను వారియందు అత్యంతగ్రహమును మనశ్చక్రియు సలిపించి వారి దుర్నియతగ్గి చాలదాదాపుగానే తప్పిపోయెను. (4) అగ్నేయులకు వ్యతిరేకముగ రౌటుల ఆందోళనమును ప్రారంభించలేదు. త్వరకాన్యమైన భావముతో సత్యాగ్రహము నాచరించిరి. (5) పాంచాలప్రభుత్వమును నిర్మూలము చేయుటకు కుట్ర జరిగియుండలేదు. (6) గంధిగారిని పట్టుకొని నిర్బంధించుటయు సర్వసాధు కియలగార్లును పట్టుకొని పరీవాసమునకు పంపుటయు వ్యాధియుకాదు. అందువలనను ప్రజలయందు కోపాగ్ని ప్రకృతికెను. (7) అమృతసరియలో రైలువే పంపెనయొద్ద ప్రజలమీద రుపావలను ప్రేక్షకులచే ప్రజలు చెలరేగి అల్లరులు ప్రారంభించిరి. ఉత్తర మెట్లకయినప్పుడు కేసులు అను వెల్లువ తగిలివారిని చూచుటచే ప్రజలకు కోపము ప్రవృద్ధియైతి. (8) వారు చెలరేగుటకు కారణము తెల్పినను వారుచేసిన దాదాపుకార్యములు సంతాపకరములు. వానిని ఖండించవలయును. (9) బహిరంగముగ తెలిపినంతవరకు మార్గములను ప్రయోగించుట ఆధారము కనిపించదు. (10) ప్రతివోటుకు అల్లరులు తగ్గి కాంతముగ నుండినప్పుడు మార్గములను ప్రకటించిరి. (11) మార్గముల యవసరమని యంగీకరించిన దానిని చాలకాలమువరకు నుంచుటకు కారణము లేదు. (12) మార్గముల ననుసరించి చేసి కార్యము అనకర్యములు (మూలముగ నుండెను) కలల భావమును వాటింపజేసి వాని నాచరించిరి. (13) బాహ్యము, అక్కడ, రామగరము, గుజరాతు, జల్పాత్రుము, జాబును, లాయలూరుము, శేతుపురములలో పాటింపవలసినంత యల్లరి జరుగలేదు. (14) జలియన్ వాలా బాగువర అమానము కృత్యము. నిరాయుధులను నిరస రాధులకు వధించిరి. చంపిపిల్లలను వధించిరి. ఆధునికకాలము నందు బ్రిటిషుకాలములో నెక్కడ నట్లు జరిగియుండలేదు. (15) మార్గముల సాక్షాత్కారములను సమర్థికోర్టులను పెట్టి నిరసరాధులకు తొందరలు కలిగించిరి. కానికలనకుండలకొని ప్రభుత్వములను బాధపడిరి. (16) మునికాక్రొవో ప్రాగింపించుటయు మున్నగు ప్రతిభిత్త కియల విధించుట నాగరక అక్షయముగ నుండక కానిని కల్పించిన వారి నీతికాన్యమును చూపించును. (17) ప్రజలకు

మార్చి 25 లేదా గతంలోనుండి మునుపటి కాలము నుండి వై శంకర్ ను ఎత్తవలసిన జవాబు లెక్కల వర్గా లు విడుదలమైన కొన్ని సందర్భాలును ప్రశంసించబడెను. ప్రభుత్వము దరఖాస్తు చీఫ్ సెక్రటరీ గారికి ఎన్. బాలసుందరయ్యగారు 1910 వ సంవత్సరపు జవాబు చట్టముల ననుసరించియే యాప్పటి యేర్పాటులను పరిశీలన చేసియు ఇంజనీయర్ గవర్నమెంటువారికి అంగీకరింపబడిన ఇంజనీయర్ సెక్రటరీ ను ఆప్త చట్టము ననుసరించియే నియంత్రించవలసిన దనియు ప్రశంసించిరి.

PROGRESS OF THE REVOLUTION.

BERLIN IN A STATE OF SIEGE.

Extraordinary Courts Martial Established.

LONDON, March 20.
BERLIN.—Decrees issued by Imperial President Proclaim that Berlin and province of Brandenburg are in a state of siege. Police are empowered to search motorcars and persons bearing arms without authorisation will be shot on spot. Extraordinary Courts Martial have been established.

Revolution in Germany.

Situation Still Obscure.

Extremist Movements in Provinces.

LONDON, March 19.
The situation in Germany is generally not clear. The strike position in Berlin is little changed. It is stated that the workers refuse to resume work until all the troops have been removed from the city. It appears that Count Bernstorff is Minister of Foreign Affairs in the new Cabinet. It is reported that the arrest of General Ludendorff has been ordered. All leaders of the revolution have fled from Berlin. General Von Heckerling, on behalf of Herr Noske, has appealed to the army to oppose any attempt at Bolshevism. Further Extremist movements are reported from the provinces. For example a Congress of Workers' Councils at Chemnitz has passed a resolution demanding *inter alia* the disbandment of Regular troops and the convocation of Soviet Congress. A general strike has started in all parts of Erzgebirge and Vogtland in North Saxony where collisions between troops and crowds have occurred. Martial Law has been declared at Leipzig.

End of the Strike.

LONDON, March 20.
BERLIN.—The General strike has ended. The Workers' demands have been accepted by Government which is making far-reaching concessions.

Labour Federation's Demand.

LONDON, March 20.
BERLIN.—The Federation of Labour, in which all political parties are represented, has submitted to Government the demands including punishment of Herr Kapp's supporters, organised labour to take charge of armed agencies for the maintenance of law and order, socialisation of coal and copper mines and retirement of Herr Noske.

Berlin Without Leader.

BERLIN, March 20.
The Communists have captured Essen after two days violent fighting. It is estimated that three hundred have been killed. The situation in Germany is unquestionably grave, although much remains obscure and chaotic. The Communists are urging workers to continue the strike relentlessly against Government. Meanwhile, it appears that the Baner Ebert Government has not returned to Berlin and the capital is at present without a leader. Fighting continues at Leipzig. A military aeroplane bombed the city and the second plane was shot down by the Communists.

British Embassy Safe.

Up to the present Lord Kilmarnock and his staff in Berlin are safe, but the Embassy has been without flour and lighting for two days. Yesterday a bomb exploded outside the Embassy.

Ludendorff's Flight.

It is reported that the Flight of General Ludendorff is apparently sequel to Dr. Bauer's denunciation in the National Assembly, declaring that General Ludendorff was one of the wire pullers of the Revolution and proclaiming his intention to make out a stern punishment.

Troops Disarmed.

LONDON, March 20.
HAMURG.—Troops have been disarmed without bloodshed. Sailors have hoisted white flag on cruisers "Schwarzburg", "Regensburg" and "Wittelsbach".

AMERICA

U. S. and the Treaty.

Senate Refuses Ratification.

LONDON, March 20.
WASHINGTON.—The Senate today rejected the Treaty Ratification resolution upon the necessary two-thirds majority not being obtained. The voting was 49 for and 55 against ratification. Afterwards a resolution was adopted returning the Treaty to the President intimating the Senate's refusal to ratify. Preparatory to a final vote on ratification of the Treaty the Senate adopted a modified preamble not requiring affirmative acceptance of reservations by the *Entente*.

U. S. Economics.

Treasury and Foreign Loans.

LONDON, March 20.
WASHINGTON.—Mr. Davis, who is chage of the Government's Foreign Loans, declares that the Treasury is opposed to compounding interest on Foreign Loans. It is expected that the return on Allied loans will be approximately 4.26 per cent.

RUSSIA

Bolshevists' Occupy Ekaterinodar.

LONDON, March 20.
A Bolshevik wireless message claims occupation of Ekaterinodar.

TURKEY

Turkey Concludes Alliance with Azerbaijan.

LONDON, March 20.
It is reported that Turkey has concluded offensive and defensive alliance with the republic of Azerbaijan

and that Document of alliance was signed on October 1918. Alliance provides for reciprocal assistance in event of foreign power attempting to establish political administrative or economic protectorate over either. Both will refuse to sign peace treaty or disarm if independence of Turkey is endangered or independence of Azerbaijan is not recognised. Turkey will supply munitions of war and train Tartar Troops. It is considered most likely that Turkish Nationalists arranged terms of Alliance. Azerbaijan contains provinces of Baku and Elizavetpol including Baku Oil Fields.

Occupation of Constantinople.

The Khilafat Deputations Protest.

LONDON, March 18.
Khilafat deputation has addressed messages to Premier and leading men of England France Italy America and Japan expressing profound alarm at allied occupation of Constantinople and gravest misgiving that deputation's Mission of Peace and reconciliation will be frustrated if policy so aggressive and humiliating to India is pursued. Deputation earnestly appeals to Allies to refrain from a policy which will not achieve its object and which will produce most unfortunate consequences in India. Labour party on 17th, heard the statement of Mahomed Ali and an informal discussion followed. It is reported that Commander of Turks in Thrace refuses to accept orders from Constantinople and has denounced Armistice. He states that armed compulsion will be opposed and proposes to establish a Government at Adrianople.

Nationalists Arrested.

LONDON, Mar
CONSTANTINOPLE.—British have arrested deputies Reoff Bey and Karanassif Bey who are local representatives of Nationalist leader Mustapha Kemal. Situation tranquil.

LATER.—Reoff Bey and Karavassif Bey were arrested in chamber of deputies without opposition. All arrested men who hitherto number seventy have been interned on British warships. It is probable that many of those arrested will be released.

ENGLAND

Politics in Britain.

Premier and Liberals.

Appeal for Greater Co-operation.

The Danger of Socialism.

LONDON, March 18.
In the course of his speech at the conference with Coalition Liberals to-day Mr. Lloyd George urged the desirability of strengthening the existing Coalition by more effective organisation. He also appealed for the co-operation of Independent Liberals, whose whole policy was similar to that of the Coalition Liberals. He pointed out that neither Liberals nor Conservatives as parties were likely to command a majority at elections, and therefore the probable alternative would be a feeble Socialist Government at the mercy of its Extremists. It was a question not of Liberals coalescing, due of those with whom they should coalesce. He asserted that the Socialist goal was common ownership. This was a common danger against which Liberals and Conservatives, whose accepted doctrine was a belief in private property as the most potent incentive for the wealth and well being of the community, must fight.

Socialist and Non-Socialist Forces.

Mr. Churchill in his manifesto points out that the Unionist Party has lost the support of a powerful portion of the Press and is also disturbed by the democratic measures demanded by the changing conditions, while the Liberals are divided throughout the country on personal grounds. He asserts that no gulf of principle at present divides the non-Socialist forces in Britain, while Socialism involves the enthronement of Communistic despotism embodying the domination of a single class over the whole common wealth.

Asquith Speaks Out.

Premiers Appeal Mischievous.

LONDON, March 24.
Keen interest was taken in the speech, which Asquith made at the National Liberal Club this afternoon, owing to an expectation that he would reply to Lloyd George's appeal for closer cooperation between Liberals and Unionists. Asquith said that the Premier's challenge ought to be taken up immediately. Fusion was being watered down into closer co-operation. The real point was whether they were going to respond to Premier's invitation since Labour was hostile and since Independent Liberalism intended to remain independent. Were they going to link up with Tory organisations, which were the only organisations satisfying Lloyd George's definitions and likely to satisfy his needs. Why should Liberals abdicate their primary functions as the great historic party? He was of opinion that nothing more would be seen of Antidumping Bill and declared that Government's Irish Bill did not seek to amend, but to repeal Home Rule Act and substitute for it a fantastic scheme which was a travesty of Self-Government. Liberals were asked to agree to fusion, owing to the new peril, vulgarly called Bolshevism. He denied that there was any antithesis between Liberalism and Labour. It owed everything to Liberalism and there were many roads they could travel side by side. Premier's appeal was on lines of class cleavage and was most mischievous. Free Liberals were not going to be tied to Tory chariot wheels. They were going to retain, preach and practise their principles. (Cheers.)

Labour Trouble in Lancashire.

LONDON, March 21.
It is reported that wearing operatives in Lancashire are demanding sixty percent increase over their present wages. About two hundred thousand operatives are concerned.

In Commons.

Imperial Defence.

The Joint Staff Issue.

LONDON, March 23.
In the House of Commons, during Committee stage of the Army estimates, several speakers strongly advocated the establishment of Joint Imperial Federal Staff, to deal with matters relating to the defence of the Empire. Mr. Ormsby-Gore suggested that, in view of our new commitments, under the League of Nations, we ought to have new organisations under War Office, for the purpose of advising and preparing for the defence of new territories.

Mr. Churchill pointed out that the Committee for Imperial Defence was a great instrument whereby the Prime Minister asserted his views and exercised responsibility over the whole field of military policy. The Committee for Imperial defence would certainly endure, but it would be a mistake to suppose that any Committee could breach the gulf between services. If the gulf were to be breached between army and navy it would only be by building up over a number of years, the breed or brand of officers trained in a common Staff College where they would acquire a common body of doctrine, dealing with the study of war, as a whole development of such a body of officers was far more urgent than any question of uniting Ministries under one head. He intimated that so far as the War Office was concerned, they would push forward the idea of a joint staff with a joint Staff College with the utmost energy.

Future of the British Navy.

LONDON, March 20.
OTTAWA. [In accordance with Jellicoe's Report, British Government is prepared to present Canada with a fleet worth sixteen and half million dollar pre war value comprising one Light cruiser, four destroyers, eight patrol vessels one flotilla leader, eight submarines, and four minesweepers. This will require fifteen hundred officers and men of whom Canada has five hundred trained men and sufficiency of junior officers. Senior officers will probably be borrowed from Royal Navy. Annual expenditure will be about about five million dollars. Eventually new cruisers will be constructed in Canada.

Statement in the Commons.

LONDON, March 24.
Replying in Commons to Viscount Curzon, Lord stated that the following ships of all big gun type would not be required for post war fleet but the method of their disposal had not yet been settled. Agincourt Ajax Dreadnought supers were indefensible and indomitable. Remainder were all included in post war fleet.

Situation in the Middle East.

Three Causes for Anxiety.

LONDON, March 23.
Mr. Churchill in the House of Commons said that the situation in the Middle East was very anxious, but up to the present it had not been so formidable in practice as had seemed in prospect. Nevertheless, the situation was acute. As regards Mesopotamia there were three causes for anxiety, firstly, there was Turkish Nationalist Movement under Mustapha Kemal, secondly there were the Arabs who had been disturbed by the occupation of Syria and who were now incited, for the first time in many ways, to make common cause with Turkish Nationalists, and thirdly there were the Bolsheviks. The destruction of anti-Bolshevik forces was proceeding to a very marked extent and very soon the Bolshevik military power would extend over the whole of those great regions north of the Caucasus and beyond the Caspian, quite unchecked by any Russian force. With the fall of Caspian Sea, which must occur when the ice of the Volga had melted and the Bolsheviks could descend the river, the Bolsheviks would be in close touch with the doubtful Republic of Azerbaijan, the Republic of Georgia and also with the hostile forces under Mustapha Kemal.

A Formidable Junction.

On military grounds this junction would be formidable. He thought it probable that the Bolsheviks would use their advantage to spread their propaganda as widely as possible rather than to follow it up in a strictly military sense. It was therefore obvious that the whole position in Middle East was causing great anxiety and required the maintenance of a strong force there. He hoped, however, that it would be possible to effect economy in that theatre in the course of a year by holding Mesopotamia primarily through the agency of air rather than by military forces. We could not continue holding the country by spending fifteen to twenty million a year on it.

British Statecraft.

He did not see why British statecraft should be bankrupt in Mesopotamia, when it was so successful in other parts. He instanced Sadah, where there was only one white battalion, while in the whole of West Africa there was not a single white battalion. He was not prepared to propose that we should march about Mesopotamia holding people down by military force, nor had he ever pretended that when we received the mandate we should immediately occupy and dominate every square of the country on the first day. Other methods would have to be devised if we were to continue to keep Mesopotamia. He instanced process in West Africa, where British Political influence had gradually permeated the whole country and had brought great areas under successful control. That was the line on which they were working now as regards Mesopotamia.

Germany a Great Anxiety.

Referring to Germany Mr. Churchill said, the state of affairs there was causing great anxiety from the military standpoint. It ought to be the policy of Government by all means in its power to enable Moderate German Government to maintain itself as living entirely and under its ageis and under its organisation to enable productive activities and prosperity of German people to revise.

Coal for Shipping.

South Wales Undertaking.

LONDON, March 20.
The Times states that the South Wales collieries have agreed to supply bunker coal for shipping at substantially lower rates of prices approximating an average reduction of forty shillings per ton. The ruling price in the port of London, namely 155 shillings, is likely to be reduced correspondingly. Reductions commence on April 1st and are applicable to all shipping.

Decimal Coinage System. Royal Commission Reports against the Proposal.

LONDON, March 24.
Royal Commission on the advisability of introducing decimal coinage has reported against the proposal, declaring that advantages to be gained in keeping accounts are in no way commensurate with loss of convenience of the existing system for other purposes. Report also states that bankers and financial houses engaged in finance of overseas trade consider that no great benefit to overseas trade is to be expected from adoption of decimal system.

The Hunter Committee. Pandit Jagatnarayanan.

LONDON, March 19.
Replying in Commons to Sydenham Crawford states that the appointment of Pandit Jagat Narayan as member of the Hunter Committee was decided on after consultation between Indian Government and Montagu. He did not think that the Pandit was identified with any speech violently attacking O'Dwyer in September 1917.

British War Office and Communists. A Denial.

LONDON, March 20.
The War Office issues a denial to the story that thousand armed Communists had been driven into occupied territory and had been disarmed by the British.

Indian Currency System. Sir William's Mayor's Views.

LONDON, March 19.
At the Indian section of the Royal Society of Arts, Lord Chalmers, presiding, Sir William Mayor, read a paper on Indian Currency system. He declared that Currency Committee's report provided the best policy possible at present, but he expressed opinion that the Committee's decision with regard to the gold standard reserve was not altogether satisfactory, in view of the fact that under the Committee's proposals the metallic position of the Paper Currency reserve might run down to only forty per cent. of note circulation, though it was desirable, in order to stimulate public confidence, that a material portion of the old standard reserve should be gold.
In the course of discussion, Mr. Findlay Shirras emphasised the advantages India gained by being linked to gold instead of sterling. He suggests that banks and selected treasuries might sell on behalf of Government small amounts of gold say, twenty or twenty-five tolas, so that the middle class Indians might be enabled to purchase at a fair price. He paid tribute to Sir William's services to India during the war.

Sporting.

LONDON, March 20.
The following are the probable starters and jockeys for the Lincolnshire handicap to be run on March 24th.
Seawell-Whaleey, Roidour Carslake, Richgift of Box Royal, Bucks Jameson, Sir Berkely-Donoghue, Golden Fleece, Slade, Bruil Bridge-Lane, Violinca to Hule, Knight of Blyth-Bullock, Ugly Duckling Sourse Parasua-Balding, Milton-Ledson, Denegelt Colling, Bromie-Black Home fire, Garnet-Furious Robbins, Monteith Brenmann, Birdsnest Spect Raichero, Crick, Mere Gipsy Lad-Weston, Flower Red Balding, Athelric, Morgan, Ample Leach, Thermogene Bank Damade-Blank, Cylagar, Wragg, Wilkin-Ringstead, Sanitarium Robertson, Chamarrin-Blank, Biwa Symth, St. Mique Blank, Lady Craigie-Elliot.

IRELAND

Deceased a Prominent Sinn Feinn.

Murder of Lord Mayor of Cork.

LONDON, March 20.
A band of armed and masked men broke into the residence of the Lord Mayor of Cork and shot him dead with a revolver at one o'clock on the morning of March 20th. The men then decamped in a motor car.

The deceased Alderman Maccurtain was in his bed room when the raiders entered. They called him out to landing and fired two shots from revolvers both of which took effect in the chest. Maccurtain died in a few minutes. It is stated that Maccurtain was a prominent Sinn Feiner and that he was interned after the Easter Week Rebellion.

LONDON, March 23.
In the House of Commons Mr. O'Connor, adverting to his statement reflecting upon soldiers' searching Lord Mayor of Cork's house, said that Macpherson's subsequent explanation had disposed of his remarks and the explanation moreover did the officer concerned great credit. Mr. Churchill said that the question of battle clasps was being investigated. He expressed opinion that ten named Battle-clasps ought to cover war in France and two or three for other theatres. They had to deal with 6 or 7 Million medals. He could not undertake that medals should be kept back until clasps were completed.

Murder of Lord Mayor of Cork. More Information.

LONDON, March 24.
Replying in Commons with regard to Fracas in Dublin on 22nd instant Macpherson stated that Dublin was now quiet. Military Court of inquiry would be held. There was no evidence that deaths of civilians were due to Military. Replying to Kenworthy, Macpherson said that he had no information that armoured car had turned out and used machinegun. Macneigh pointed out that commander in Cork has stated that he was not aware of the Murder when he went to the Lord Mayor's House; thus contradicting Macpherson's statement in Commons on 22nd that military went to House in order to trace murderers. Macpherson replied that he was asked to justify the action of Military and he did so in the only possible inferential way believing his statement to be true.

GENERAL

LONDON, March 19.
Sir Edwin Lutyens has been elected Member of Royal Academy.

Indian Telegrams.

(Associated Press.)

Homeward Passages. Governments Communique.

DELHI, March 25.
In their communique, dated the 16th of March 1920, the Government of India announced the arrangements that had been made with regard to the distribution as between military and civilian passengers of the accommodation on ex-German liners, provided by the Ministry of Shipping to meet the demand for homeward passages. Instructions received by the principal Naval Transport Officer, Bombay, from the Ministry of Shipping were however at variance with arrangements that had been made by the Government of India with His Majesty's Secretary of State for India and considerable anxiety has in consequence been aroused by the inability of the shipping companies to book passages on the ships in question. It has now been ascertained that the number of entitled military passengers, that is to say officers of the British service, nurses, non commissioned officers and others who have been demobilised or transferred to the United Kingdom and invalided military officers and others ordered home by a medical board, for all of whom it is obligatory on the part of the Government to provide passages, is greater than was known at the time when the previous communique was issued and it has been found unnecessary consequently to allot for military passengers the whole of the *Zeppelin* plus 200 first class and 80 third class berth on the *Cap Polonio* and an additional 511. However "Koning 'Friedrich August'" which was not included in the previous list will be placed at the disposal of the general public. This means that the extra accommodation, which will be placed at the disposal of the general public apart from the "Bremen" will be as follows:—Ships—1st class, 2nd class, 3rd class "Keenig Friederich August", last and 2nd class 269, "Berlin", 240-230, "Cap Polonio" 540 150, Adolph Woermann, 77-87, Koenigin Luise and Friedricharube 325-100 or a total of 2028 first and second class berths. The *Adolph Woermann* was reported in collision but it is believed that she has since sailed from England. Passages for the general public will be allotted by Messrs Mackinnons Mackenzie and Company. The Government of India still received no intimation as to the probable dates of the sailing of those ships, but it is understood that the "K.F. August" is due to arrive in Bombay in a few days time.

Strike in 'The Tribune' Press.

LAHORE, March 25.
Hardly a few weeks have passed and there had been another strike in the *Tribune* Press. This time not only the machinememen but all pressmen, compositors and even clerks of the office are on strike since Tuesday morning. The mens grievances are that they have not as yet received increment in their pay which was promised some time back and that they do not receive sympathetic treatment at the hands of one of the local trustees who has been recently appointed. Several handwritten posters had been fixed in the city walls by some of the strikers complaining about the treatment of the said trustee. The "Tribune" did not appear for the last two days and there are no signs of its appearance even to-day.

Bombay New Council Hall.

BOMBAY, March 25.
A Government Press Note states:—In view of the strong sentiments expressed by the public against the appropriation of any part of the Oval for the erection of temporary Council Hall the Government have decided to abandon their intention and will seek another alternative for accommodation of the New Council.

Mysore Legislative Council. First Session.

BANGALORE, March 25.
The first meeting of the newly reconstituted Mysore Legislative Council was held to-day Dewan Sirdar M. Kanraj Urs presiding. In opening the session the Dewan made a lengthy speech in the course of which he welcomed Mr. A. R. Bannerjee, First Councillor, after his return from England and paid a glowing tribute to the memory of late Mr. M. Basavayya. The Dewan alluded to the history of the Legislative Council of State and explained the food situation and spoke of the need of income-tax and education cess. Speeches were made by Rao Sahib Chenchiah and Dewan Bahadur K. P. Puttana Chetty and others touching on the points alluded to in the Dewan's speech. Council is in sessions.

Among the various measures considered at the meeting of the Mysore Legislative Council to-day was the passing of a bill to provide for certain matters in connection with the taking of census next year. Mr. C. S. Balasundara Iyer, Chief Secretary to the Government, who introduced the measure said that the regulation was based on the corresponding regulation of 1910 and the Indian Census act passed by the Government of India recently. The regulation embodied the changes introduced into that act on the recommendation of the Select Committee.

In reply to an interpellation in the Council it was stated that the Government would consider the question of passing a rent act to prevent exorbitant rents. In reply to other question the cost of the Mysore University since its inception in 1916 and comparison of its charges with that on primary education during the same period Mr. A. R. Bannerjee said that the cost of the University in 1916-17 was Rs. 507501 in 1917-18 Rs. 545383 and in 1918-19 Rs. 674908 The expenditure on primary and Secondary education in 1916-17 was Rs. 1642470; in 1917-18 Rs. 2089648 and in 1918-19 Rs. 2641709. Mr. Bannerjee also stated that the question of further development of the University was under consideration.

An important measure before to-day's meeting of the Mysore Legislative Council was the Mysore Incometax bill. Mr. N. Krishna Rao, Financial Secretary to the Government, in moving that the bill be read in the council alluded to the financial memorandum published by the Government a few months ago and to the forecast of the standard of revenue and expenditure made therein. According to that forecast there was a deficit of 16 lakhs. the estimate of annual growth of revenue and expenditure also showed deficiency of about half a lakh. In some respects the position had altered since the forecast was published. There had been further shrinkage in rupee equivalent of their sterling revenues. At the time the forecast was made the rate of exchange was 1s. 10d. a rupee and it was now above 2s. He explained how the high rate of exchange affected them adversely and to what extent. He said:—Three of our important items of revenue are received in sterling (1) Royalty on gold produced by Kolar mines, 2) price of electric power supplied to the same mines and (3) proceeds of sale of sandal oil in Europe and America. Half of the royalty is being received in India since May last, but the revenue being in gold we lose on this item. Whether we receive it in India or in England the value of gold has gone down considerably in comparison with silver. The total average revenue from those sources is about £4,000,000 which sum at the old rate of 1s. 4d. in the rupee was fetching us Rs. 60 lakhs. The prevailing unstable condition of exchange render it difficult to form any accurate estimate of rupee equivalent of our sterling revenue. We may however form a correct forecast with reference to the new relation between rupee and gold proposed by the Indian Currency Committee. He dealt with two of the principal recommendations of the committee as regards the fixed value of rupees and the legal tender of sovereign and said those who get their income in gold or sterling and have to convert it into rupee will according to the new rate lose one third of their revenue. The problem is also complicated by the existing divergence between pound sterling and sovereign and even if we overlook this additional disturbing factor the loss involved by decrease in rupee value of a sovereign from Rs. 15 to Rs. 10 is permanent and for our revenues of £400,000 we shall receive only Rs. 40 lakhs instead of Rs. 60 lakhs. The high rate of exchange no doubt enables us to effect a saving on our sterling payments but this gain is comparatively small. The chief item of sterling expenditure is the interest to be paid at 4 per cent per annum on our railway loan of £1,200,000 at 28 per rupee we have to pay Rs. 4,80,000 instead of Rs. 7,20,000 at 1s. 4d. and gain on this item is about 2½ lakhs. Saving, accruing to revenue account on other items, which are mostly purchases of materials, may be taken at about 1½ lakhs. The total gain is about Rs. 4 lakhs and net loss involved by high rate of exchange is about Rs. 16 lakhs, but taking into consideration the improvement of 2 lakhs in other direction the deficit is reduced to 14 lakhs. The financial Secretary then alluded to another cause which has contributed to render the position worse in the rise in wages and prices. He in conclusion said:—In view of the condition of finances to the need for raising additional revenues is imperative.

The motion was seconded by Mr. C. R. Reddy Inspector General of Education Members both official and non-official generally supported the measure some members suggesting that the amount derived from the tax might be earmarked for education. The measure was read in Council and referred to Select Committee.

News in Brief.

At the next meeting of the Bengal Legislative Council on Monday the Select Committee Report on the Calcutta Rent Bill and the Bengal budget will be presented.

The steamer "Sardinia," arrived in harbour at 1 p. m. "Olympia," which sailed on 28th ultimo arrived at Marseilles on 18th instant.

The first of the three expected aeroplane sighted near Rangoon at 11-15 A.M., Captain Mathewes on Sopwith landed safely as also one of the Italian aviators.

2000000 pounds Reverse Councils announced for sale to-morrow the 25th March will be sold at the following rates:— Immediate 2sh 5- 31/32 d., Deferreds 2sh 6- 1/30 d.

In connection with the recent attack on two British officers near Allahabad fort it is understood that the police have made an arrest in connection with the affair. It would appear from the information at present in possession of the police that the assault was premeditated being due to grievance of some contractor formerly employed in the fort, the assault being committed by Lathiwalas engaged for the purpose.

The Hon'ble Mr. W. P. Basten, British Resident has met with a sad calamity by the loss of his only child, six months old at the Residency last night. Extreme sympathy is felt for Mr. and Mrs. Barton who arrived here only recently. They are leaving to-morrow for a short change to Nunddroog. All public offices in C. and M. Station and the District Court were closed to-day as a mark of sympathy.

The Civil and Military Gazette understands that the Punjab Government has sanctioned the lease of 7500 acres of land to British cotton growers Association for a period of 20 years with certain options of renewal. Terms of lease will provide for the growth of experimental varieties of cotton which cultivation is desired by the Director of Agriculture and apart from these experiments a certain part of the land is to be sown with certain types of cotton that are being recommended by the department for cultivation in lower Bari Doab canal colony.

The British cotton growers Association will undertake to offer a fair premium for cotton tendered by the department in any quantity however small, not exceeding 10,000 maunds of classes superior to the present. The scheme it is hoped will bring the Punjab agriculturist in direct touch with Lancashire and to further that object arrangements were proposed for yearly visits to be paid to the area by one of the directors of the association with a close acquaintance of home conditions to advise and report on the progress shown and the results of experiments made.

THE KHILAFAT DEPUTATION.

PREMIER'S UNSYMPATHETIC REPLY.

TURKEY WILL GET "JUSTICE."

DELHI, March 24.

The Government of India have received a detailed account of the reception of the Indian Khilafat Deputation by the Prime Minister on the 17th March :—

Mr. Mahomed Ali.

Mahomed Ali in opening, stated that the deputation had come in a religious question. Islam drew no distinction between spiritual and temporal affairs. It has always had two centres, one personal and the other local. The personal centre is the Khalif as successor to Prophet and repository of traditions. The local centre is Jaziratul Arab or Islamic Arabia. Islam regards it not as a Peninsula but as an Island fourth boundary being waters of the Euphrates and Tigris. For the defence of the Faithful, Khilafat must retain adequate territory, resources etc., which may be summed up in expression "temporal". The Turkish people had been reduced to such low limits as the result of the recent wars that the Muslims consider the irreducible minimum of temporal power adequate for the defence of Faithful to be the restoration of territories on the status *quo anti bellum*. They do not rule out such political changes within the scheme of Turkish sovereignty as would guarantee and secure autonomy of various Muslim territories consistently with dignity and secure independence of State.

The Question of Arabia.

The Prime Minister asked if this signified opposition after all to the declaration of Feisal as King of Arabia.

Mahomed Ali expressed the hope of reconciling Turco-Arab differences and of persuading Feisal that his own ambitions and those of Arabs could be entirely satisfied within the scheme of Turkish sovereignty.

Pressed by the Prime Minister to say if he were opposed to the independence of Arabia he replied in the affirmative. This would not however rule out the special arrangements for autonomy. Referring to India he explained that, consistently with their own desire for autonomous development they could not think of denying it to the Arabs, Jews or Christians, within the Turkish Empire. Apart from the question of temporal power Mahomedans claim that the Jaziratul Arab, including as well as Arabian Peninsula, should remain inviolate and entirely in the Moslem control. This is the minimum demanded by religious obligation absolutely binding Mahomedans. "It does not specify that it should be the Khalif's own control. Religious requirements will be satisfied even if Feisal exercises independent control there." Both this requirement and that of temporal power may easily be satisfied if the Jaziratul Arab remains, as before the war, under the direct sovereignty of the Khalifa.

Holy Places.

Thirdly, a series of injunctions required the Khalifa to be the warden of the three holy places of Mecca, Medina and Jerusalem, while the overwhelming Moslem sentiment required that he should be warden of the holy shrines of Najaf, Kerbala, Kazimain, Samaria and Baghdad. Apart from the above religious obligation, Moslems trust that the pledge regarding Constantinople, Thrace, and Asia Minor, the populations of which are overwhelmingly Moslems should be redeemed in its entirety. Moslems cannot tolerate any effort to Islam in keeping the Khalifa as a sort of hostage in Constantinople. As regards Thrace, the Turkish claims require no further argument than the principle of self determination. The same principle would entirely rule out the Greek claim to Smyrna.

Armenian Massacres.

Turning to the question of massacres, he said the Indian Khilafat delegation must put on record their utter decision of such conduct and their full sympathy for the sufferers whether Christians or Moslems, but if the Turks are to be punished, the whole question requires impartial investigation by an international Commission on which the All-India Khilafat Conference should be adequately represented. The Commission should go into the question of the organisation of revolutionary societies by Christian subjects of the Sultan and of the provocation offered to the Moslem majority in the region affected.

Pressed by the Prime Minister Muhammad Ali said that he neither denied the existence of these massacres nor justified them in the least. He was not in a position to affirm or deny anything.

The Prime Minister cited the answer given by the Turkish delegation in Paris admitting the massacres.

Muhammad Ali went on to ask for a thorough enquiry and added if it establishes to the satisfaction of the world that they really have been guilty of these atrocities and horrible crimes then we will wash our hands of the Turks. To us it is much more important that not a single stain should remain on the fair name of Islam. We want to convert the world to our way of thinking, but with what face can we go before the world and say we are the brethren of murderers and assassins. He urged that the massacres began only in the last quarter of the last century after the success of Russian intrigues in the Balkans etc. In any case, if the Turkish King to be punished on the assumption that his rule is a blasting tyranny, the evidence should be absolutely above suspicion. "No such evidence at present exists. Even in to-day's 'Times,' you read of the horrors perpetrated by these so-called innocent lambs i. e. Armenian Christians." He urged the importance of removing the wrong impression from the minds of millions of Moslems. There should not be the least suspicion that the Turkish question is being dealt with in the spirit of the Crusaders of Europe.

Palestine.

With regard to Palestine, he urged that no reasonable aspiration of the majority was incompatible with the control of the above Government reverting to the Arabs. The Delegation considered that an adjustment between the Khalifa and the Arabs was practicable. The Arabs may claim national

independence, but they cannot forget Islam is super-national and the Khalifat must be as dear to them as to Indian Mahomedans. The King of Hedjaz does not claim to be the Khalifa. He rebuked the people who so addressed him and announced officially his desire to be called the King of Hedjaz and not Amir-ul Momim i. e., Commander of the Faithful, which title is reserved for Khalifa alone. The Sultan of Turkey has been accepted as Amir-ul-Momim for the time being, because the Moslems must have the strongest Mussalman power at their disposal to assist them in the defence of the faith. In conclusion Mr. Muhammad Ali said that Indian Moslems were anxious for reconciliation and meant to exercise influence, which would assist in the event of a just and generous settlement with Turkey, to secure the future peace of the world and reconciliation of Turkey with the Allies. The British Sovereign has a very powerful lever in his Muhammadan subjects which should be used far more extensively and effectively than it has been in the past.

Mr. Syed Hussain.

Mr. Syed Hussain referred to Mr. Muhammad Ali's statement that Indians were opposed to Arabian independence. He explained that they opposed Feisal's declaration only because Arabia had hitherto, throughout the history of Islam, remained under the direct control of Khalif. They were not opposed to Arabian independence. On the contrary they wished very much for complete autonomy in that country, but they wanted it to be in harmony and not in conflict with Khilafat and its claims. He mentioned that the All-India Khilafat Conference was not purely a Muhammadan organisation. He referred to the very extraordinary growth of Hindu-Moslem unity in India in recent years which reached the climax when the Hindus entered into the present movement with them. Here we have the solid fact of Hindu-Moslem unity. The British Empire is the greatest Muhammadan power in the world and if the Khilafat question which affects every Moslem in India, were solved in the manner consonant with their religious obligations, we would have within the British Empire solid union of Islam and Moslem India and for the British the common friendship of the Moslem world.

The Prime Minister.

Turkey's Entry Proloaged the Duration of War.

The Prime Minister, after commending lucidly on the moderation of the speakers, said that in Paris great care was taken to consider a Muhammadan representative, who came from India. The Maharaja of Bikanir and Lord Sinha, who themselves formed a part of the Peace Delegation, repeatedly brought forward the Muhammadan case. Also delegations were arranged from India and at the Prime Minister's request the Supreme Council of Allies heard the case. He would therefore like the Indian Muhammadans to feel that their case had been presented with great care and force and had been listened to with conscientious care, not only by the delegates of the British Empire but at the request of the British delegates, by the Supreme Council of Allies. Secondly he would like to get out of the mind of every Moslem throughout the Empire that we were treating Turkey on different principles from those we applied, when we came to consider Christian countries. They were at war with three Christian countries and one Muhammadan country. We did not seek war with any of them. Nothing was further from our minds at the beginning of the conflict with Germany than that we should have to make war with Turkey. He did not believe that we had ever before made war against Turkey, though we had fought for her many times. He referred to Crimea and the events of 1878. Yet Turkey, when we were engaged in a most terrible struggle of our history, suddenly declared war on us. It was vital to us in that struggle to have free access to the Black Sea. Lack of such access prolonged the war at least for two years. Turkey suddenly slammed the gates in the face of an old Ally who had always stood by her and who had no quarrel with her of any sort or kind at that time. He did not believe that France had ever before made war with Turkey. She had been on our side in Crimea supporting Turkey. Yet the same thing happened to France. Therefore no Muhammadan in India should imagine that we entered this war against Turkey as a crusade against Islam. Nothing was further from our minds. He did not believe that the majority of the Turkish population wanted war with Great Britain. He deeply regretted that the rulers misled their country into fighting against their old allies and friends. The result was to prolong the war for two years. Now Turkey like Germany and Austria had been beaten. Germany and Austria had paid the penalty for defeat. Austria had fallen to pieces, Alsace Lorraine and Poland had been taken from Germany upon whom very stern and severe terms had been imposed. Both Germany and Austria are Christian countries. Therefore it is no use talking about crusades.

Turkey will get "Justice".

We are applying the principle of self-determination to those countries which oppress the subject peoples and provoke war to destroy liberty throughout the world. He did not want any Muhammadan in India to imagine that we were applying one principle to Christians and another to Muhammadans. Neither did he want any Muhammadan in India to imagine that we were coming to abandon when we came to the Turks, the principles which we had ruthlessly applied to Christian countries like Germany and Austria. I do not understand Mr. Muhammad Ali to claim indulgence for Turkey. He claims justice and justice she will get. Austria has had justice. Germany has had justice, pretty terrible justice. Why should Turkey escape? There was no reason why we should be applying any different measure to Turkey from that which we had meted out to Christian communities of Germany and Austria. We are not treating Turkey severely because she is a Muhammadan.

We are applying exactly the same principle to her as we have applied to Austria which is a great Christian community. The principle is that of self-determination applied to the Empires that have forfeited their right to rule. The Arabs have claimed independence and severance from Turkish dominion. It is suggested that the Arabs would remain under Turkish dominion merely because they are Muhammadans. Is not the same measure of independence and freedom to be given to Muhammadans as to Christians?

Thrace.

Turning to Thrace, the Prime Minister said it was very difficult to get facts but he had before him both Turkish and Grecians of Thrace between which there was very little difference. According to both Muhammadan population it is in considerable minority. If that is true and the principle of self determination is to be applied, the whole of Thrace would certainly be taken from Turkish rule. The same thing applied, to Smyrna. After very careful investigation by an impartial Committee it has been found that a considerable majority of population was non-Turk and a great majority undoubtedly preferred Greek rule to Turkish rule.

Temporal Power.

Turning to the question of temporal power the Prime Minister said that the question of temporal power of a spiritual head was not confined to Islam. It was one of the great controversies of Christendom as well, concerning which there were widened difference of opinion among Roman Catholics themselves, but after the Pope was deprived of temporal power his spiritual power was as greater and very likely greater than ever. He knew of sincere and zealous Muhammadans, who took a very different view of temporal power from that of Mr. Muhammad Ali. We would enter into no controversy. All he would say was that the Turks will exercise temporal power in Turkish lands. We do not propose that he should retain power over lands which are not Turkish. This is the principle we are applying to Christian communities of Europe and the same principle must be applied to the Turk.

As to Armenian massacres there was no doubt about them. It is true that impartial investigation has not taken place. That is because the worst massacres of all occurred during the war and there was no one here to investigate. He had cited the reply of the Turkish delegation in Paris. Their sole answer was that the coup who were in power at that time and ordered the massacre of the Armenians had also committed crimes against Moslems and were condemned to death by every means by three Million Muhammadans. That is no answer. It is not a question of punishment a question of good Government and whether it is eight hundred thousand Christians or three million Moslems. A Government which cannot protect its own subjects whether Christians or Moslems against wholesale massacres of that kind is not fit to govern. We were therefore bound in the interests of civilisation to exercise some kind of control and supervision. It was quite clear that the Turkish Government as at present constituted is incapable of protecting its own subjects.

Is Islam really proud of Turkey?

The Prime Minister then referred to the devastation and desolation under Turkish rule of Asia Minor once the Grange of the Mediterranean. He proceeded:—If the Turk were a capable and efficient administrator who looked after his land well there is not a Christian community in Europe that would not say "God bless you and prosper you", and we would not dream of interfering. We should be glad to see him work out his own faith in his own land. But I do not think that he has governed in a way that makes Islam proud of him. I will ask you to look at the way in which he had done it. Is Islam really proud of Turkish dominion?

In conclusion the Prime Minister wished to give comfort to the Muhammadans of India who with very few exceptions had stood loyal by the Throne and the Empire. There were exceptions even among Christians and he would therefore draw no distinction to the detriment of Indian Muhammadans because there were some among them who were disloyal. He gratefully acknowledged that the Mussalmans of India had stood by the Throne and Empire and they helped us in struggle. We willingly and gladly recognise that they have a right to be heard in a matter which affects especially Islam. We have heard them. Not merely have we heard them, but we have very largely deferred to their wishes in the matter. The settlement was largely affected by the opinion of India and especially Mussalmans of India, but we cannot apply different principles in the settlement of a Muhammadan country from those which we sternly applied to our settlement with Christian communities with whom we were also at war.

Mr. Mohammad Ali in reply appealed that the action of Turkey in entering the war might have been due to the alarm caused by the fact that the Czar Russia, their ancient enemy was one of the allies of Great Britain.

To this the Prime Minister replied that he wished to make it absolutely clear that when we entered into the war we had no understanding whatever with Russia to the detriment of Turkey, so that the Turks had no reason to fear anything from our having engaged in a war on the side of Russia. Our war was against Germany and we had not Turkey in our minds in the least.

Press Opinion.

The Englishman.

Calcutta, March 25.
In noticing the reception of the Indian Khilafat Deputation by the Premier the *Englishman* admires the sober attitude of the deputations. It is quite clear from what the Prime Minister said that the deputation had succeeded in inducing him to change his views. They wanted justice for Turkey. Justice she would get. The Government had largely deferred to the wishes of Indian Mahomedans for the retention of the seat of Sultana at Constantinople. As for other territories Indian Moslems can do nothing but bow to the decree of fate.

The Statesman.

The *Statesman* says:—It is known to every educated man that so far as England is concerned, agitation against Turkish misrule has never taken religious colour. The question has never been one of religion but one of humanity, against cruelty and oppression. That being so it is unfortunate the Mahomedans of India should have been represented by some of their so called leaders as partisans of Turks. The agitation has brought little credit to Muslims in India and in the interests of the fair name of Mahomedan community in this country it is eminently desirable that a political campaign marked as a religious movement should be brought to a close. The

prosperity of Moslems under British rule is assured if they devote themselves to the work of advancing their own community.

Indian Daily News.

The "Indian Daily News" says:—In view of international intricacies the Indian Moslems have no other alternative than to submit to the Premier's decision with the characteristic resignation of their race. Any violent outburst of wounded feeling will be detrimental to their best interest.

Amrita Bazaar Patrica.

The A. B. Patrika hopes that the store of statesmanship has not yet gone bankrupt to realise the gravity of the situation that might be created in the Moslem world if Turkey were crippled. The Premier's pronouncement comes as heavy load on our mind and the carrying out of the decision will bring about sulky discontent.

The Bengalee.

The Bengalee thinks the reply will not be hopeful in calming the situation or placating Mahomedan sentiments. To parcel Turkish territories among the allies would create conditions which mean chronic unrest. The paper questions the Premier's statement that in Thrace the Mahomedan population is in a considerable minority.

The Indian Mirror.

The Indian Mirror says:—The Prime Minister turned a blind eye completely upon the members of the deputation.

The Bharatamitra.

The Bharatamitra says:—The Premier's statement is hopelessly unresponsive.

Moslem Leaders Interviewed.

Mr. Fazul Huma Erian Ali and other Moslem leaders interviewed made a joint statement saying the Premier's reply is not only disappointing but provoking and would increase the consternation a hundredfold. No Moslems can believe for one moment in the British protestations of friendship with Turkey. The situation has become grave and critical and responsible Moslem leaders feel that in the circumstances they will have no control over their followers any longer.

Calicut News.

CALICUT, March 25.

An Ottapalam message states:—According to private information received here Sir C. Sankaran Nair may avail himself of leave and return to India shortly with Lady Sankaran Nair, whose health has not been quite satisfactory since her arrival in England.

A Calicut message states:—The West Coast Spectator the "West Coast Reformer," and other local papers are protesting very strongly against what is characterised as the unjust removal of Calicut from the list of Urban constituencies under the Act. A resolution protesting against the removal of Calicut for the restoration of the privilege and regretting the failure of the Malabar representatives in the Legislative Council to protest against the removal is to be moved in the Municipal Council by Mr. U. B. Srinivasa Rao and a public meeting of protest is being convened by Messrs K. P. Raman, M. K. Langley, C. V. Narayana Menon, Municipal Chairman and other leading gentlemen. At a largely attended public meeting with Mr. E. T. Thomas, I.C.S. Collector of Malabar in the chair, Mr. Manjeri Rama Iyer, now of the National Home Rule League, delivered a lecture explaining the salient features of the Reform Act which he considered an advance in some respects on both the Congress League scheme and the expectations of the people. He urged co-operation with authorities in making the scheme a success and the Chairman in his concluding speech endorsed the lectures plea for co-operation. Several officials were among those present, while the meeting itself was convened by Mr. C. Krishnan, President of the Calicut Taluk Board.

The Turkish Question.

Enver Pasha's Tactics.

CALCUTTA, March 25.

In connection with the Turkish issues a correspondent writes to the Englishman that Enver Pasha being aware that his little kingdom would come to end turned to Bolsheviks for help against Turkish nationalists and having failed went to Berlin as a fugitive and conspirator and was offered the Sultanate of Turkey. The paper asks:—Why the Government had kept German monarchist and Bolshevik plots a secret and thereby permitted the Khilafat agitation in India to such lengths. The masses in India are ignorant of what is going on in Turkey and it would be better to place all facts before the crowd in such way that there can be no excuse for summoning meetings and making provocative speeches. The paper suggests that the Government should make a statement and give it wide publicity through newspapers and leaflets in all vernaculars.

Representatives of the Moslem University Association, Aligarh had been engaged in discussing with the Hon'ble Member of education the terms of the Bill for incorporating the University at Aligarh. The result is understood to be highly satisfactory.

and for the preventing repetition in future of official lawlessness are (a) The repeal of the Rowlett Act, (b) Relieving O'Dwyer of any responsible office under the crown (c) Relieving Dyer, Johnson, O'Brien, Bosworth, Smith, Sri Ram Sud and Malik Sabib Khan of any position of responsibility under the crown (d) Local inquiry into the corrupt practices of minor officials whose names have been mentioned in the statements published by us and their dismissal on proof of their guilt (e) Recall of the Viceroy (f) Refund of fines collected from the people who were convicted by special tribunals and summary courts, remission of all indemnity imposed on cities affected refund thereof where it has already been collected and removal of gullible police.

It is our deliberate opinion that O'Dwyer, Dr. Johnson, O'Brien, Bosworth, Smith, Sri Ram Sud and Malik Sabib Khan have been guilty of such illegalities that they deserve to be impeached, but we purposely refrain from advising any such course because we believe India can only gain by waving right. Future inquiry will be sufficiently guaranteed by the dismissal of the officials concerned. We believe Col. Macrae and Captain Doveon have failed equally with O'Brien and others to carry out their trust, but we have purposely refrained from advising any public action against them as unlike others mentioned by us. These two officers were inexperienced and their brutality was not so aggrandised and calculated as that of experienced officers.

THE PANJAB TRAGEDY.

CONGRESS ENQUIRY COMMITTEE'S REPORT.

BOMBAY, March 25.

The report of the Commissioners appointed in November last by the sub-committee of the Indian National Congress to enquire into the Punjab disorders together with the evidence taken by them has been published in two volumes. The first volume which consists of 160 pages contains the actual report and the second volume the evidence. The report is submitted to Pandit Motilal Nehru as ex-officio President of the All-India Congress Committee and the members signing it are M. K. Gandhi, C. R. Dass, Abbas Tyabji, and Mr. M. K. Jayker.

In the forwarding letter the commissioners observe that they have examined over 1700 witnesses and have selected for publication about 650 statements. Attention is next drawn that every admitted statement was verified by one commissioner and no statement was admitted without sufficient cross examination. Enquiry was confined to the martial law area and to the districts in which it was proclaimed. The commissioners freely availed themselves of the evidence before the Hunter Committee in order to strengthen or correct their conclusions.

An Analysis.

The report opens with a chapter containing brief historical and geographical survey of the Punjab. The second chapter is devoted to critical examination of Sir Michel O'Dwyer's administration numerous tracts from his utterances are quoted and conclusion drawn therefrom:—

"We feel tempted to say," write the commissioners at the end of chapter, he invited violence from the people so that he could crush them. Evidence in the appendix shows that he subjected the Punjab to gravest provocation under which they momentarily lost self control. They have paid dearly for it but they have also with amazing quickness regained self control and risen purified through the fire of sufferings most undeserved and earned a certificate for sanity given to them by O'Dwyer.

The third chapter is the criticism of the Rowlett Act Bills and concludes with the declaration that the Government were unjustified in placing on the statute book on the eve of liberal reforms the extraordinary measure to deal with anarchy as if anarchy had been an epidemic instead of being rare in India.

The fourth chapter headed "Satyagraha" is the examination of that doctrine and the conclusion drawn is that neither Satyagraha nor martial had anything to do with the mob excesses.

Martial Law Unjustifiable.

The fifth and by far the biggest chapter is divided into two sections and is devoted to consideration and examination of the administration of Martial law in the Punjab. Commissioners write at end of this chapter:—"The theory of rebellion or war completely broke down before the Hunter Committee, there was no proof of organisation outside the Punjab and behind the so called conspiracy. And if Martial law was unjustified such more so was its prolongation for nearly two months. The measures taken under it were such as to disgrace any Government calling itself civilized. Its inauguration was heralded by the massacre of innocents of Jallianwala Bagh. The tone of frightfulness set off by Sir General Dyer was approved by O'Dwyer during the two dark months that followed.

1200 Lives Lost and 3600 Wounded.

If our figures are correct, and we hold them to be so nearly twelve hundred lives were lost at least three thousand six hundred men wounded and some permanently disabled. The vengeance taken was out of all proportion to the wrong done by the people and the wrong moreover was initiated under grave provocation. The slow torture administered to survivors during the martial law period we have sufficiently described. We can only hope that the revelation presented by us will make repetition of atrocities impossible. In concluding the chapter the commissioners hold "We have been obliged in places to use strong language but we have used every adjective with due deliberation if anything we have under-estimated the case against the Punjab Government. We recognise we have no right to expect an impossible standard of correctness from the Government. In times of excitement and difficulty any officer is prone to make mistakes in spite of best intentions. We recognise too when the country is on the eve of important changes introduced in the administration and the sovereign has made an appeal to the officials and the people for co-operation, we should say nothing that may be calculated to retard progress. But we feel that it is not possible to ignore the acts of atrocious injustice on a wholesale scale by responsible officers, as it would not be possible, no matter how bright the future might be, to ignore criminal acts of the people. In our opinion it is more necessary now than ever before that official wrongs should be purged as well as the peoples. The task of working the reforms and making India realise her goal in the quickest time possible would be well high impossible if both the people and the officials did not approach it with clean hands and clean minds. If therefore we recommend that the officials who have erred should be brought to justice, we do so not in a vindictive spirit but in order that the administration of the country may become purified of corruption and injustice. Whilst therefore we believe that the mob excesses in Amritsar and elsewhere were wrong and deserving of condemnation, we are equally sure the popular misdeeds have been more than punished by the action of the authorities. We believe had Mr. Gandhi not been arrested whilst he was on his way to Delhi and the Punjab and had Kitchlew and Satyapal not been arrested and deported, innocent English lives would have been saved and valuable property including Christian Churches not destroyed. These two acts of the Punjab Government were uncalled for and served like methods applied to material rendered inflammable by previous progress.

The Responsibility of the Central Government.

In examining in detail the events in different districts of the Punjab we have refrained from saying anything regarding the Government of India. It is

impossible however to ignore or slur over the inaction if not active participation of the Central Government in official action. The Viceroy never took trouble of examining the peoples case. He ignored the telegrams and letters from individuals and public bodies. He endorsed the action of the Punjab Government without enquiry. Clothed the officials with indemnity in indecent haste. He never went to the Punjab to make a personal inquiry even after the occurrences. He ought to have known at least in May everything that various official witnesses have admitted, and yet he failed to inform the public or the Imperial Government of the full nature of the Jallianwala Bagh massacre or the subsequent acts done under martial law. He became a party to preventing even a noble and well known English Christian of unimpeachable veracity in the person of Andrews from proceeding to the Punjab whilst he was on his way not to inflame passions but simply to find out the truth. He allowed Mr. Thompson, Chief Secretary, Punjab Government, to indulge in distortion of facts and insult Malaviya whose statements made in the council have almost all been now proved to be true out of the mouths of official witnesses themselves.

The Callous Indifference of the Viceroy.

He expressed such a callous indifference to popular feelings, and betrayed such criminal want of imagination that he would not postpone death sentences pronounced by the martial law tribunals except after he was forced so to do by the Secretary of State for India. He seems to have closed his heart against further light by shutting out questions by a responsible member of the council like Malaviya. He would not visit the Punjab for local inquiry. We refrain from criticising his attitude over the Rowlatt agitation. But sense of public safety forbids us to ignore His Excellency's inability to appreciate and deal with the situation in April.

His Excellency should be Recalled.

Whilst therefore we do not think His Excellency has willfully neglected the interests of those who were entrusted to his charge by His Majesty, we regret to say His Excellency Lord Chelmsford proved himself incapable of holding the high office to which he was called, and we are of opinion that His Excellency should be recalled.

Disorders Followed a Regime of Repression.

We summarize below our other conclusions:—(1) The people of the Punjab were incensed against O'Dwyer's administration by reason of his studied contempt and distrust of educated classes, and by the reason of cruel and compulsory methods adopted during the war for obtaining recruits and monetary contributions and by his suppression of public opinion by gagging local press and shutting out nationalist newspapers from outside the Punjab. (2) The Rowlatt agitation disturbed the public mind and shocked public confidence in the goodwill of the Government. This was shared by the Punjab in a fuller measure perhaps than elsewhere because of the use made by Sir M. O'Dwyer of the Defence of India Act for purposes of stifling public movements. (3) Satyagraha Movement and martial which was designed as a precursor of it whilst they vitalised the whole country into activity saved it from more awful and more widespread calamities by restraining violent tendencies and passions of the people. (4) The Rowlatt agitation was not conceived in anti British spirit and the Satyagraha movement was conceived and conducted in a spirit entirely free from ill-will and violence. (5) There was no conspiracy to overthrow the Government in the Punjab. (6) The arrest and internment of Mr. Gandhi and the arrests and deportations of Kitchlew and Satyapal were unjustifiable and were the only direct cause of the hysterical popular excitement. (7) Mob violence which began at Amritsar was directly due to firing at the Railway over bridge and the sight of dead and wounded at a time when the excitement had reached white heat. (8) Whatever the cause of provocation the mob excesses are deeply to be regretted and condemned. (9) So far as the facts are publically known, no reasonable cause has been shown to justify the introduction of martial law.

"Punishments Unparalleled for Their Ferocity".

(10) In each case martial law was proclaimed after order had been completely restored. (11) Even if it be held that the introduction of martial law was a state necessity, it was unduly prolonged. (12) Most of the measures taken under Martial law in all the five districts were unnecessary, cruel, oppressive and in utter disregard of the feelings of the people affected by them. (13) In Lahore, Akalgarh, Rammagar, Gujrat, Jallalpur, Jattan, Lyallpur and Sheikhupura there were no mob excesses at all worthy of the name. (14) Jallianwala Bagh massacre was a calculated piece of inhumanity towards utterly innocent and unarmed men, including children, and unparalleled for its ferocity in the history of modern British Administration. (15) Martial law tribunals and summary courts were made the means of harassing innocent people and resulted in the abortion of justice on a wide scale and under the name of justice caused moral and material sufferings to hundreds of men and women. (16) The crawling order and other fancy punishments were unworthy of a civilized administration and were symptomatic of moral degradation of their inventor. (17) The imposition of indemnity and of punitive police at various places notwithstanding the exemplary and vindictive punishments meted out through nearly two long months to innocent men, and exaction of fines and illegal impositions were uncalled for, unjust and added injury. (18) Corruption and bribery that took place during martial law form a separate chapter of grievance which could have been easily avoided under a sympathetic administration.

Measures for Redressing the Wrongs.

(19) Measures necessary for redressing the wrong done to the people for the purification of the administration

(Continued from 1st Column.)

నోట్ల స్వప్తి కేసు

రాజమండ్రి సెషన్సులో విచారణ

ప్రకాశ రావుగారి క్రాసుపరీక్ష

(నిమిటి తరువాయి)

నేను రాజమండ్రిలో వున్నప్పుడు నాబంధువుల యింటనే నావెట్టె యుండేది. కాకినాడ వెళ్లుచున్నాను దానిని నాతోడను తీసికొని వెళ్లితిని. నాబంధువుల యింటిలో తలిగడలో బల్కండె యీవెట్టె నుంచేవాడిది. నాబంధువుల తాలూకు కక్కిన వస్తువులు ఆగడిలోనే యుండేవి. మాబంధువులు రెండుగడలుపయోగించేవారు. అతనికి వస్తువన్నాను నాకు తాళము కలిగి నేనాను. నాకర్థ జరతాళము వుండేది. నువ్వుయ్యను రాగానూడి అభీషర్ణ ఆచుతి పొంతవలెను నుద్దగ నువ్వు కంఠదూరముచగనో అంతదూరముచవలెనని నాకోరిక. Ex.E. 8,487 నాకు దరిమిలాను నేను కాకినాడ వెళ్లి నాకు. కాకినాడ వెళ్లెనుండు నువ్వుయ్య నన్నునుచూచి వట్టేమీ చూపలేదు. నాకేమీ కనబడలేదు. కాకినాడలో నావెట్టె నుద్దగ నాబంధువు నీ పి. రామారావుపేటలో రావడి చూపజేపుడిట్టా వుంచినాను. ఆయింట్లోనే ఒకవారమున్నాను. చాడ్ కాన్సేట్రీలు మహమ్మదు బాక్ నాతోకూడా వున్నాడు. నావెట్టెను ఒక ప్రత్యేకతాళము చేసి ప్రత్యేకముగదిలో పెట్టలేదు. మొదటియారు తిరిగి వట్టేవరకు కనిపెట్టుకొనియున్నాను. మొదటియారుకు మహమ్మదుబాకుకు ఉత్తరము వ్రాయుచున్నాను. అక్కడను నేను వెళ్ళిన నాకుగయిదు కోటలకు మొదటియారువచ్చినాను. రాజమండ్రిలో బిగిందరము ఆనాడు చెప్పి నోట్లు వట్టించడములో ఏర్పాటునుచెప్పి నన్ను నాపుడలలేనే నూర్చిగా ఆలోచించుచున్నాను. అప్పుడు ఆనాడు నన్ను కల్లామేజిస్ట్రేటుగడకు తీసికొని వెళ్లి నాడు. బల్కంటు దొరవారిగడకు బల్కంటు దొరవారికి నే నేమియు చెప్పలేదు. కాని నేను విజయవరమునకు మొదటియారు అయినకు చెప్పియున్నాను. బల్కంటుగారు నన్నేమియు అడిగిన భావములేదు. నాతోక ఇమ్మూనిటీ కర్పింపెట్టున్న కిరాల్డు లైసెన్సును ఇచ్చినాడు (Ex.F. & F) బల్కంటుగారు నాకింకేమియు నిర్వచించలేదు. నే నెట్లు ప్రకటించుకొనకలయునో నాకేమియు చెప్పలేదు. నేను నాపనికి వెళ్లి పూరక Ex.F. & F. మాత్రము ఇచ్చినాను. నేను వచ్చిచేసినాను. బల్కంటు దొరగారి నూరణలను నాకు (నాకేమియుమొగ మొదటియారుగారేమియు నిర్వచించలేదు. అతడు బల్కంటుదొరగారి నూరణలను అని చెప్పలేదు. వైద్యదొరగారిగడకు విజ్ఞానగడకు నన్ను తీసుకెళ్లి చేయవలసింది చెప్పిస్తానన్నాడు. వైద్య విజ్ఞానము వుండగా మొదటియారు నాతో "నీవు ఆయిల్లు అద్దెకు వున్నావని అందలో యుండి వదిలేనే భాగస్వామిగా వుంటూవుండవచ్చును. ఇమ్మూనిటీ కర్పింపేట్లు నిన్ను కాపాడాలి. అని చెప్పినాడు. మొదటియారు ఆలాగు చెప్పినప్పుడు వైద్యుని విజ్ఞానము ఏమియు అందరకు నాకు భావము. వైద్యునితోకొంచెము మాట్లాడినాను. వైద్యునితోకొంత ఆలోచించుచుంటే విజ్ఞాన వింటూనుండగా చెప్పినాను. నేను వాల్తేకు వెళ్లి నన్ను వెట్టె కూడావట్టుకొని వెళ్లేను నాబాధు కాకినాడలో యున్నాను. వెట్టె కేమిధనుమని అనుచున్నాను. అక్కడకును వైద్యు యుంటాడని నే నెనుకను. నేను వాల్తేకు మరలవెళ్లినప్పుడు నుద్దగ తిరిగి విజ్ఞానకు చూపించవలసి యుండునని అనుకోలేదు. మొదటియారును ఎన్నుకును వానిని చూపించలేదు. వానిని బల్కంటుగడ్డ కంటకు తెచ్చినావు కావని నన్ను మొదటియారు అడిగినాడు. అతడు నన్ను ముందు తెచ్చులేదన్నాను. వెట్టె తీస్తే చాలానుండిమాది గందరగోళము చేస్తారన్నాను. నుద్దగ అంతా కట్టకడిలే అయిపోలే ననియి ప్రాసీజుగోడు (పుస్తకముచూపించి) కు1 1/2 రెట్లుండును. వాటినిబల్కంటులో కట్టిచేసినాను. మాటుచేతితో పట్టుకొని దిప్పింపు మేజిస్ట్రేటు ఇంటికి వెళ్లితే అనుమానిస్తాను. మూలా నువ్వుయ్య బంధువు లేవరే నా చూచిపోతాననినూదా నాధుయ్య. మొదటియారు కట్టు అభీషకు తీసికొ వెళ్లి నాను. కోర్టుపోయిలో కాకుండా అభీష రూములో నాకు Ex.F. ఇచ్చినాను. వాల్తేగలో నుద్దగ నేను కథించియు చెప్పినాను. విజ్ఞాన నన్ను వెళ్లి నువ్వుయ్యతో యుండి నూచారము కుంపించుతూ యుండున్నాను. వైద్యు ర్యరలో రాజమండ్రి రాగలరని చెప్పినాను. విజ్ఞాన నాతో ఇంకా "నువ్వుయ్య నుద్దగలు అడిగి

తేయిచ్చి నోట్లు ఆచునేనే బంధుమూదావుడి నాబంధు: (డి.డి. ఎస్. పి. నోట్ల చెప్పినట్లుగా. ఆనాడు మొదటియారుతే ప్రాస్తాను. నీవే తిన్నగా మొదటియారుకు వ్రాయుచున్నాను అని అన్నాడు. వైద్యు నాతో ఏమన్నావో నాకే భావములేదు. అక్కడనుంచి నేను కాకినాడ వెళ్ళినాను. అక్కడ ఒకటి రెండుకోటలకు నాకుంటుండునో రాజమండ్రి వచ్చినాను. మొదటియారు వచ్చి నా రాజమండ్రి వచ్చిచేసినాను. నాతో నేను రాజమండ్రికి బంధు తీసికొని వచ్చినాను. నా న్నాను నూలానువ్వుయ్య ఇంటిలోనే గుండుచాలిపిప్పిలో వున్నాను. తరువాత రై నువ్వుయ్య ప్రక్కయింటిలోకి వచ్చినాను. మూలా నువ్వుయ్యయింట్లో వున్నకోటలలో బంధునాతోటి వున్నది. బాంధు మూలానువ్వుయ్య వడకగదిలో యుంటేవాడిది. అక్కడను 2000 ములునాడునాను అతడు నుద్దగ నా కర్థకుండు తీసికొన్నాడు. నుద్దగ తీసికొనివచ్చినాను అని అతనినాడు. తెచ్చినాను. అతడు తీసికొన్నాడు. జ్ఞానము సరిగా చెప్పలేదు. ఇదయి 7.8 గంటలకు ఆయియుండును. తలుపుచేసివెట్టితీసి, మాటుచిప్పి నేను చూచినాను. ఎక్కెల్నియో యింట్లోను మూలా నువ్వుయ్య యింట్లో యున్నది. అతనికి నుద్దగ యిచ్చేటప్పుడు కనిపెట్టుచు మొదలు వెట్టె దిగు. నోట్లు గుడ్డించడమెప్పుడు చేస్తానా అయిరా అని అడుగలేదు. అతడు నోట్లుచూతాను. నాకు మరల చూపించకు అని నేను అనుకోలేదు. అతనిని నేను నమ్మినాను. నాకుండు అతని ఇంకదేమిచూపించి నపుడు మేటియోక లాగు నే ననుకోలేకపోయానాను. ఇదివరకున్న ఆచుమానుంధియు అప్పట్లో పోయినది. 20 కోటలకు అతనికూడా వున్నాను. నుద్దగ ఇచ్చిన ఆయియోకాటలకు మచ్చునోట్లు గుడ్డినాను. 1918 డిసెంబరు నెలలో అది జరిగి యుండును. నేను నుద్దగయిచ్చిన తరువాత అని మరల నాకర్థకు రాలేదు. ఒక నెల ముఖము నేను ఆ ఆధైయింటిలో యున్నాను. నేను ఆధై చీటి ప్రాసీ యిచ్చలేదు. (నుద్దగ న భాగములు తిరిగి అచిర్చి చూడలేదు. నేను మూలా నువ్వుయ్య నాకు మచ్చునోట్లు గుడ్డియుండు, చచ్చుచేసికోలేదు. మూలా నువ్వుయ్య ఆయిదన ముద్దామతో నువ్వుయ్య యింటిగడ్డ మచ్చునోట్లు గుడ్డిచా ను అని అన్నాడు. అది ఉదయమున అన్నాడు. అప్రాద్దున్న కోటో వుండవలసినదని నన్ను నువ్వుయ్య అడుగలేదు. రాత్రులు తప్ప సాధారణముగా నేను నువ్వుయ్యతోనే యుండేవాడను. నేను యుండగనే నువ్వుయ్య 5-6 ముద్దాయిని అడిగినాను. 5-6 ముద్దాయి సరే ప్రయత్నింక చూచానున్నాను. ఆతరువాత ఆ ముద్దాన్నాను పని ప్రారంభించినారు. నాకు సరిగా భావము లేదు. మూలా నువ్వుయ్య వడకగదివద్ద తొవలిరసాలలో చేసినాను. ఈ మచ్చునోట్లు గుడ్డికప్పుకు నేను విన్నాను. నాకునునోట్లు కొంత గుడ్డ నరికి 1 1/2, 2 గంటలకు కట్టింది. తరువాత వార్డు ఎండవెట్టినాడు. అంతా నివసించుగా నాకపోయినా నోట్లు గుడ్డ 500కు ఎన్నియూ నాకు తెలియదు. ఒక '400 కోటలకును తిప్పికోర్కె నల్లభాగము అంతా ఆలోచన గుడ్డినాను. మొదటి గుడ్డను ఎండిన తరువాత కర్టి కోటలకు (నిదురుగి) గుడ్డినాను. ఒకనావుగంట అది ఎండవెట్టి వచ్చు రంగు గుడ్డినాను. పచ్చరంగు అయ్యింది వెళ్ళించినాను. వచ్చుంపుగర్భులకు రెండు నిమిషములు వట్టింది. ఎండుకుట్టి 1, 15 నిమిషములు కట్టింది (తెలియదు అయ్యుంట్లోను అవగంట కనుగవలసి కట్టింది. తరువాత నాకురై ను ముద్ర పీల్చిందినాను. అది గుడ్డుకుట్టి 3.4 నిమిషములు కట్టింది. ఇదంతయు ఒకకోటలకు జరిగింది. నాకు చెప్పారు మూలా నువ్వుయ్య ఇంకరయు చెప్పినాను. ఇది నాకురై ను (రాజమండ్రిలోనుండు తొవలిరసాలలోనుండు) చెప్పినాను. ఇది నా కిచ్చినాను. నాకుగవచ్చుయి కిచ్చినాను. ఆ సంగతి ఇవలకు నేను విచలేదు. 1919 దసరాలో ఆవగంటి నేను విన్నాను. అంతకు ముందువాటి కలుపుకు నాకు తెలియదు. మేటియోలేదను న్నానులో నేను కొంచెము కుంపి (రసాయన కాత్తము) నేనున్నాను. కాని ఇప్పుడు మరచిపోయినాను. 1908 లో మేటియోలేదను చదివినాను. ఎవరైన అంటే అక్క నాకు తెలియదు. ఎవరైన అనిగాని ఎవరైన రంగులు అనిగాని ఎవరుకు నేను విన్నట్లు నాకు భావములేదు. ఎవరైన రంగులు చేయడములో నే నెవరికి ఎవరుకు నాకును తెలియలేదు. ఎవరైన రంగు అన్నవడుకు ఎవరితోను అట్లు నాకు భావములేదు. అతనితో నే నెవరుకు ఎవరైన మాట ఎత్తలేదు. ఎవరైనా రంగు అనినాను గాని ఎవరైన రంగు అనలేదు. మేటియోలేదను న్నానులో కుంపి) చదివినాని

విజ్ఞానోనే నన్నాను. ఇప్పుడు ముఖము నాను. అంతా ముఖమునాను. అయ్యుగడ్డకు నాకుంకాలము జరిగినది. అది పూర్తి అయ్యేంత ప్రార్థనకు వచ్చింది. నేను మూలా నువ్వుయ్యమాత్రమే అక్కడ వున్నాను. అయ్యుగడ్డకు మూలా నువ్వుయ్య నాతో ఎద్దాన్ని బాంధు కాగిరమునుండి చెప్పినాను. ఆ కాగిరము నేను చూచినాను. అది గుడ్డు అన్న రెండు మూడు రకములు బాంధు చేయ నేను చూచినాను. వైద్యున్న కేపుకు రెట్టి వుండును. అయ్యుగడ్డకు మొదలు వెట్టె ముందు నాకు నువ్వుయ్యకు ఏరకము కాగిరము ఉత్తమోగిస్తే మంచికో అని ఆలోచన జరిగింది. మాకు మాటాడును నోట్లు వైద్యకు మూడు రకముల కాగిరము ముంకే లోసి నా యెండు తెట్టినాను. అందులో ఒకటి నేను తీసినాను. మార్కెట్టులో ఆ కాగిరముల నేను విజయగో నేను ఎరుగను. నువ్వుయ్య కొన్ని చేర్చు చెప్పినాను. అయ్యుగడ్డకు ఆద్వాన్న బాంధు అన్న నేను మార్కెటు నా నావేల్లో భావమున్నది. అయ్యుగడ్డకు తర్వాత నేను నువ్వుయ్య ఎండుటికి వాడను వెళ్లిపోయినాను. నాకు మచ్చునోట్లు నువ్వుయ్య వద్దనే ఉన్నది. నేను వెళ్ళకముందు వాటిని పలానవోట్లు నువ్వుయ్య ఉంచలేదు. వాటిని తాళము వెట్టెలో పెట్టి వాగ్రత్త గుంచుచునీ నేను చెప్పలేదు. నేను యింటికి వెళ్లి భోం చేసి నివసించియున్నాను. అంతకుంటే ఏమి చేసినది నాకు భావములేదు. అచిర్చిట్లు చూచా దుదయము నేను నువ్వుయ్య యింటికి వెళ్ళినాను. మేను కనుగొనే మామూలు వేగ 7-80 గంటలకు 5-6 ముద్దాను కూడ వచ్చినాను. పని వచ్చి 8-80 గంటలకు మొదలు వెట్టినాను. ఆ యంత్ర మన్న వసానాలోనికి నేను వచ్చి వెళ్ళినాను. పని మొదలు వెట్టి నాను. మేను తలచేనేనున్నాను ఇతరులు ఎరు రాకుండా తలుపులు గడియచేసినాను ఆయిదయిదు తారీఖులు, సురకరములు, తలియ్యుని గుడ్డబడింది 2, 2 1/2 గంటలకు 10 గంటలకు పుష్పారోజయింది. నోట్లు ఆయిరైన తరువాత నిజమైన దూరానునోట్లు ఒకటి నువ్వుయ్య తీసికొని వచ్చి నన్ను కర్ణు మూడుకో మని నాచేతికి రెండునోట్లు ఒకచా తరువాత నోట్ల యిచ్చి ఏది నిజమోదో ఏది కృత్రిమోదో చెప్పుచున్నాను. కృత్రిమోదోని కృత్రిమోదో నాన్నగ చెప్పినాను. నన్ను చూచు మాట్లు అడిగినాను. రెండుమాట్లు నంగ చెప్పినాను. నోట్లలో ఏమైనా తప్పులన్ను నేమో కనిపెడదా మని కొంతసేపు మేనుచూచి తరువాత వెళ్ళిపోయినాను. నాకురై ను గుడ్డుకుట్టి కుత్తుకు చాలాపోవుటచే అంతకాలము బట్టించి నువ్వుయ్య నువ్వుయ్య యిద్దరు వాడ అన్నాను 11 గంటలకు మేను విడిపోతిమి. నేను యింటికి వెళ్లి భోజనము చేసి విక్రాంతి గాని 2 గంటలకు వచ్చి నువ్వుయ్య యింటికి వెళ్ళినాను. నేను నువ్వుయ్యకు ఏమి వరకును ఏర్పాటు చేసికోలేదు. మేను తిన్న యాక్రమమిద నోట్లు గుడ్డకు గియయిమై చర్చించినాను. అతడు ఆక్రమము తగినంత బలముగ లేదు. విడిపోవచ్చునన్నాను. అంతకు మేను అది నోట్లు గుడ్డుకుట్టి తురి రాదని ఇక నోట్లు దానిమీద గుడ్డ రాదని నిశ్చయించినాను. ఇది అది మాట్లాడుతూ అతనివద్ద నే నానాకురై ను వున్నాను. తరువాత నేను యింటికి వెళ్లి నాకురై ను చేతవైసంతయును నిద్రపోయినాను. వెళ్లి చాక వెండరానే ఉదయం 4, 5 గంటలవేళ వైద్యదొరవారి బంగరాకు వెళ్ళినాను. నమిదరు వివరములు డిసెంబరులో ఒకటి రెండు కోటలకు మహమ్మదు బాకు నాతోడనే ఉన్నాను. అతడు నాతో రాజమండ్రి రాలేదు. 1-12-18 మంచి మొదటియారు ఎక్కె నున్నావో నాకు తెలియదు. నేను రాజమండ్రిలో ఉన్నప్పుడు నాతో లేదు. నేను వైద్యుకు కార్డు కుంపిచేసినాను. అతనిని నేను కలుసుకొన్నాను. ఆ ముగిసి నాకుకు మచ్చునోట్లు గుడ్డిగా దానినీ నోట్లు ముదర్త ఆచుగితో ఉన్నదానినీ (నుద్దగ న భాగములు వట్టి సరికి చాలకాలము కట్టుచున్నీ) చెప్పినాను. నన్ను కర్ణు మన్నాను. ఆచుగ కేలాగుగోస్తే ఆలాగన చేయవచ్చును ఈ సంగతి అంతా మొదటియారు చేతిలో ఉన్నది అతనికి తెలు యిస్తా నన్నాను. మూలా నువ్వుయ్యతో నేను వెళ్ళవచ్చునాయని అడగడము నాకు తోచలేదు. నేను నువ్వుయ్యయింటికి వెళ్ళినాను. నువ్వుయ్యయింటికి వెళ్ళే సరికి ఇంకా ప్రార్థన పొంతులేదు. నువ్వుయ్య నేను కాఫీ వుచ్చుకొన్నాను. భోజనాలవేళవలకు అతనితో ఉన్నా యింటికి వెళ్ళినాను. భోజనముచేసి వచ్చి నువ్వుయ్యగడ్డకు వచ్చి అతనితో నాకుంకరములకు ఉన్నాను. ఒకటిరెండు

కోటలు ఈలాగుననే జరిపాడని తెలుసు. తరువాత అతని కడకు ఇతర వాళ్లు వచ్చేవాడని విశ్వాసం. కొత్తగా సర కాలు కట్టినారు. మూలా నుబ్బులతో 5-6 మంది యి యిసారాగలూ మచ్చునోట్లు గుద్దినారు. నేను చూచినా ననుకుంటే నా కోటా సంతోషము లేదు. ప్రశ్న: ఎక్కోయరు ముద్రాణంబున వసారాలోనికి విన్న రాసీ అనినా? ఏ దైవ ఉన్నా? ప్రాసీకున్నానువా రీ ప్రశ్న కూడ ప్రాయముని కోట్లవాని అడిగినాడు. కొత్తగా ప్రశ్న కూడ ప్రాసీవాడు. జవాబు: అవును. రెండుమాడు కోటా వసారాలోకి వచ్చి రన్నుచున్నాను. ఇతర అచ్చులని ఏదో అవుతున్నామే నేను వస్తానని నేను వాళ్లు అడుగులేదు. అలా జరిగింది మచ్చు నోట్లు గుద్దిన ముద్రాణంబునా? ముద్రాణంబునా? అయిపోయింది. అలా యెందుకు జరిగిందో నేను చెప్పలేను. మచ్చునోట్లు గుద్దిన 1, 2, 3 కోటాను నుబ్బులతో నాలో రాను నుద్దరు ఇతరు తెలియనో వుంటున్నా చెప్పినారు అందుకు నే నేమీ అనలేను. నాలో చాలా కాలము వుంటాను. నాకిప్పుడు నేను అంతేను. అతని తేమైనా అనుమానము వున్నా నేమోనని నేను అట్టే అతనిలో చర్చించలేదు. దీనివలన 1918 లో నేను నాలుగు మచ్చునోట్లు గుద్దినా చూడ లేదు! అని మీరనే మాట అబద్ధమంటారు. Ex. G లోను నేను అలా అనలేదు. Ex. G లో నాకు నూరులాంటివల మచ్చు నోట్లు గుద్దినాం అనలేదు. ఆ అచ్చుమీద 5 రూపాయల నోట్లు గుద్దినా వచ్చారని నేను భావించుచున్నాను అని Ex. G లో వచ్చాను. అది రూపాయలగా నేనువున్నాడు అన్నా ను నా నాభిప్రాయము 5 రూపాయల నోట్లు కూడా గుద్దినా రని ఈ యుక్తము Ex. G లో లొంగిపోగాను రూపాయల గాను ప్రాయశః సరిచెప్పింది. అందుచే నేను వివరముగా ప్రాయ శేయ. అఖయ ముద్రాణంబున నా నాభిప్రాయము నూరు రూపాయల నోట్లు నాలుగు గుద్దినారని నేను చూచినానని చాలానోట్లు గుద్దినారని నా నాభిప్రాయము. ఇదివరలో వైస్ రాయ్ అనునది మూల రూపాయల నోట్లు నాలుగు గుద్దినారని చెప్పినా వచ్చాను. నాకట్టి ఉత్తరములో ఉదయస్థి ప్రాయ శేయ. ఉత్తరము పొడవును 50 ప్రాయ శేయ. వైస్ రాయ్ నాకు ప్రాసీయెయి ఉత్తరము కిది జవాబు అడిగిందను. ఆ యుక్తము ఎక్కడ వున్నా? నాకు తెలియదు. అది ఎక్కడో పోయింది.

అది యేమిగాని పోయిందో నేను చెప్పలేను. ఆ యుక్తము నేను సి. వి. డి. కో పోలీసువానితో ఇచ్చినానని చెప్పలేను Ex. G లోని రెండుమాడు వాళ్లుకూడా కూడా అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబే 6 లోనికి మూడువార్యము ప్రశ్నకు జవాబు అడిగింది. అది యేమింటే, చిన్న యుక్తముమీద మూల రూపాయల నోట్లు గుద్దినదా? వాళ్లు పట్టిస్తారు. నేను చెప్పాను. G. G లో ముద్రాణంబున Ex. G లో ముద్రాణంబున వాళ్లు మూడు నుబ్బులతో నన్ను బాగా కనిపెట్టే చూస్తున్నాడని అభిప్రాయము. ఇప్పుడు అచ్చులతో నన్ను కళ్ల నిక్కనారు కాదు. వాళ్ల తాలూకు ఎవరో బోధించునన్ను కని పెట్టి చూచినాళ్లు ఎవరో నాకు తెలియదు. అవార్డులను అట్టి నేను చాలా కాలం చిద్దరలో ఉన్నాను ముద్రాణంబు అను మానందివారనే నా అభిప్రాయము. Ex. G నేను ప్రాసీవన్ను నుబ్బులతో ఎవరో తెలియనివారికి చిద్దరు ఇచ్చేస్తారని నా భీతి ఈ యుక్తము ప్రాసీవన్ను ను బోలీసువారు జరుగుతూ ఉట్టడి చేసి చిద్దరు నగైరా పట్టుకోవలెనని నా అభిప్రాయము. మచ్చునోట్లు గుద్దిన 1, 2, 3, 4, 5 కోటాను చూచినా Ex. G ప్రాసీవాడు. అంతకంటే ముద్రాణం Ex. G ప్రాసీయిందలేదు. మచ్చులతో ముద్రాణం ఎవరో ఇచ్చేస్తానని నేను Ex. G ప్రాసీవాడు. ఈ యుక్తముమీద పోలీసు ఉట్టడి చేయిము జరిగ లేదు నానుభవము. ఒక అసరావన్ను మూలా నుబ్బులతో యింటలో అచ్చులని జరిగేటట్లుకు నేను చూచాను చెప్పినాను. అందు అచ్చుమీద ఎరువులను ఉన్నదా అనుభవమును ఉన్నదా అని అడగమనేరెనున్ను. నా యూహను అట్టిన్ను అంతర్వేది అందు రూపాయల నోట్లు అచ్చువేయనిన వని నేను అనుకున్నాను. ఈ యుద్ధము నాలాభంగా తయారే యింటకు రెక్కర రకము 5 రూపాయలనోట్లు చిద్దరు రకము ఉచేయటంలో బాగా ఆ తేవుండి వుండలేదని నానుభవము. మరియు బాధించి కట్టిన 5 రూపాయల నోట్లు రెక్కర రకము అని చెప్పాను. ముద్రాణంబున అచ్చులగా లో గడ నాలో అయిదు రూపాయల నుబ్బు నోట్లు వాడులో నున్నది వాటికి వాడుమార్పులు అని.

కప్పులన్నవి అన్నాను. అతడు నా వార్యము నోటు చూప లేదు. అతనిమాట నుబ్బునాను. ఇప్పుడేనుకు నూడ 5 రూపాయల నుబ్బునోటు నేను చూచియుండలేదు. 1918 ఆగస్టు ఆరంభ తరువాత ఈ అచ్చులగా నాగడ్డకువచ్చినారు. సి. వి. డి. డి. వి. జి. నంబియండలేను. ముద్రాణంబున అతడు చెప్పినాడు. ఈ కేసు కడు వైబాగులో నున్నాడు. నాలో అతడు ఒక నెల యున్నాడు. నేను ఊహించి అది అనుభవమునకు నైస్రవ ప్రాసీ నూచించినాను. వాళ్లు 5 రూపాయల నోట్లు అనుభవమున పెట్టడమును కల్గివారని చూచిందినాను. అమాటయం దెంత విశవశముంచవచ్చునో అంత విశవశ అక డించ వచ్చును. వాళ్లు కల్గిన్ను పెట్టమని తొందరీయముచే Ex. G లో అసంగతి వాగివాను నేను Ex. G. ముట్టిక ముందు కంజలునేను Ex. G లో తెలుపుచు చేసినాను. ఉత్తరము ప్రాసీక కి చిద్దరు ముట్టిక కుత్తులని నిక్క యముగా చెప్పలేను. ఒక ఉదయము Ex. G. ప్రాసీవాడు. ఆ సాయంకాలము అందులో అంతకుముందు కంజీ దిక్కుని నదరీయార నన్ను అడిగినారు. వైస్రయముగానే అనినానమ్మ కను. నేను నిక్కయముగా చెప్పలేను. అతడునన్ను ప్రాయశుల మెం దుకు అడిగినాడో చెప్పలేను. ఎందుకు అని కారణము నేను కోరలేదు. కంజీయ ముదలయారు కు 7 గంటలకు ఇచ్చినాను. ముదలయారు కాన్పేరిలి వ్యా రా Ex. G. కంపించినాను. అది వైస్ర కంజీక. నాసంత కము కాగిరికి ఏమైనదో నేను ఎఱుగను. Ex. G. కను లేదు. జమకాకవరులో పెట్టి ముద్రాణం పంపించినామో ముదలయారు ముద్రాణంబున వైస్ర కంజీక వ్యా రా కంపెనేమో. అలాగే అంతకంటే నేను చెప్పలేను. ముదలయారు వాన్ ఇక్కడలేదు. సి. వి. డి. వారు నాకుంకి 2, 3, 4 ఉత్తరములు కాగిరియలు తీసికొన్నాను. ఒకసారి తీసికొన్నాను. నాకు రికీయిచ్చినారు. రకీయ అడిగిన ఇచ్చినాను. ఇంతకంటే అనగా విజయనగరములో వుండి ఉత్తరములోని సంగతులు అతీయలో ఎత్తుకొన్నాను. లిప్తు రయారలేయలేదు. మధ్యవర్తములేను. నోట్లు ప్రాయశులని అనుకున్నాను. తొందలలేదు. ఆలోచన పెళ్లవను ఎందు కని వాళ్లు కల్గివాళ్లు అనలేదని ఉండేదనియినాను. నాలుగు నోట్లే చేసినారు. జమల వైస్ర గాగిరికకు కల్గి తే ఇతరులు అనుమానము కడకచ్చుకు అని అనుకున్నాను.

(ఇంతలో కొత్తగా 19.8.1920 వ తేదీ విచారణ చాలించి. 20.8.1920, 21.8.1920 వ తేదీల కొత్తగా కౌపు అగుటవర విచారణ జరిగలేదు. తిరిగి 22.8.1920 వ తేదీని ప్రానుతలబాయి జరిగినది.)

బర్మాలోని తంకి నుండి దర్బారు తేదీ 20 వ తేదీని నుండి సంస్థానాధీశులను తెప్పి నెంట్లు గవర్నరు గారాపొందిరి. సం స్కరణములు చాటి వ్రాసెను. వాపున ము సంతోషముల భావి ఎరిగివలయునని జరుగువలసిన మార్పులను తెప్పి నెంట్లు గవర్నరు గారు నూచించిరి. ఆమాచవలకు భారత కార్యదర్శి అంగీ కరించిరి. అన్ని సంస్థానములకు సంయోగము చేసినది కొన్ని త్వరవారములు జా వుదురు. ఒక నలహ సంభుతమును. గవర్నరు ముఖా రోక కమ్మించున నేర్పరచెను. అన్ని యేర్ప రచిన సంస్థానములకు ఇచ్చునన్న దానికంటే కొంచె మెక్కువ స్వాతంత్ర్యమును. కార్యనిర్వాహ కాధికారులు క్రింద వని యుండును. శత్రుత్వంబున నులసంభుతమునకు శత్రుత్వముగ నుండును. చిద్దరు, క్షుద్రసానుము వైస్రము మున్నగు కార్యకర్తల హారము లాంబయోగ ప్రభుత్వమునకు నిర్ణయింపగలరు. వన్ను లను వసూలుచేయటమున జే కే యు నందు నెమ్మదిని కాపాడుటకు, నిజము క్రిమికలు కేసులను తరిమగించుట కు సంస్థానాధీశులు బాధ్యులై యుండును. నూతుంటెం డెంటుల నలహలను పొంది వారు యుద్ధోగమును నిజమిందు కోవచ్చును. నలహ సంభుతమునకు అనుభవయోగములను యోచించగలరు. ఆసభయందు జరుగు చర్యలవలన చాల ప్రయోజనము కలుగవచ్చును. అదవుల నానందోగ ప్రభుత్వ సంభుము వ్యవహారంబును. ఇదివరకా యధికారము ప్రభుత్వము వాక్ యందుండెను. అదవులవలన నాలుగు 7 శతల రూప్య ములు లాభము వచ్చుచుండెను. ఆసామ్యుల సంస్థానములకు విజయోగించుచుండిన నీలు కలుగును. ఇదివరకు సంస్థాన ములు చెల్లించుచుండిన సొమ్ము ముందీ క్షుద్ర నగైరలేదు. కాని వారు కొంతసొమ్ము చెల్లి చెప్పించుదురు. ప్రభుత్వమునకు ఓకి నుండు 19 లక్షలు అప్పిచ్చెదరు.

కాకినాడ వార్తలు.

(స్వతంత్ర విశ్లేషణయొద్దనుండి)

కాకినాడ, మార్చి 28:--వైస్ర ముదటితేదీ నుండి ప్రత్యేకముగ నేర్పరచుచు కాకినాడ తాలూకాబోర్డునకు శత్రుల యెక్కువ కేర్పాటులు గాదించబడి, కాకినాడ గొల్లల మామిదాడ ఫిర్కా-మొబర్దు 7 గురుకు బోటిలు లేకుండ కృతార్థులైరి. అనుభూయ, కనుకుంటిగలవారు శత్రుత్వముగ నుండుటవలన మిగత దరఖాస్తుదారులు కదలుకోరిరి. కాకి నాడ ఫిర్కాకు నయదా మార్గవారానుభూమి గారు, దుగ్గి రాల బిట్టిశేషకాజుగారు, దుద్దుంపూడి అచ్చయ్యగారు విజయూ రాయమూర్తిగారును, గొల్లలమామిదాడ ఫిర్కాకు ద్వారంపూడి దొరయ్యగారు, కాకట్లపూడి వెంకటసుబ్బాగారు, దుగ్గి రాల మార్గ్యకాళరావుగారు మొదలయిరి. కోరంగి ఫిర్కాకు ఎల్లక ను జరుగగలదు.

వారి పితామహులతోటా క్రిరాగాగరి మేడయొక్క తెం డర ఆంతస్తుగానున్న మొడి సింహపనయొక్క సుంధములు వంసలు మొదలగునవి దొంగలించబడినందున పోలీసువారు నేరమును విచారించుచున్నారు.

రెయిల్వే. కాకినాడనుండి కోటిపల్లివరకు వే నుటకు నిక్కయించ బడిన రెయిల్వేకు కావలసిన రూ 24,84,000 లకు నింతవరకు వసూలు అయి జమకట్టబడిన రెయిల్వే కెన్నరు 494000 పో గా తేమను రూ 23,00,000 లనే ప్రకరము సుమారు రూ 16 వర్ష మెంటువారు డిక్రీప్రభుత్వవారి నడిగియున్నారు.

రెయిలుల శత్రులు. నీటి పంపకమును గురించి రెయిలులకు చాల యిచ్చుం యులు కలుగుచున్నందున తరు కట్టములను దొలవును గతవార ముందు ఇంజనరు జగన్నాథగిరిగారుముఖముతో పెద్ద నిధిలు గావించి అగి కారంటి విన్నవించిరి. యగ్నికూర్చితేవు యింజ నీయగాను తూర్పుదెల్లా కలుడికెవనకు అగిసగ్గు 26 తేదీనిమా డుతాలూకాల రెయిలుల పిలిపించి జిల్లాసంఘమువారి పాపా య్యతో కీరతవును రాయచండ్రపురమున పరిష్కరించినది ప్రాయముకు సంబంధమునున్నది.

కడియంకర్తమానులు:--17.3.20 తేదీని ప్రముఖా కొదంకరాయయ్యగారు నికపరిశీలకులకు గురించి ఉపన్యసించిరి. శత్రు రాతి 9 గంటల 30 నిమిషములకు ప్రారంభమై 12 గంటలకు ముగించబడినది. శత్రుకు నుమారు 70,80 ముఖ్యులకు రైతులు వచ్చిరి.

చిత్తూరువార్తలు:--ప్రభాతర ఉమానుపేక్షనపండి తులనాది, చిత్తూరు కట్టమునకు నిక్కనీ, కేదముకు నూర్చియు అంతారములనూర్చియు, పూర్వావారమున నూర్చియు, ఆర్య సంతలిననూర్చియు, భగవదారాధనానూర్చియు అయివారు వన్యాసములన్ని యెల్లరకు ఆసందాధి నోలూడించిరి.--పాణ చరమాలు.--

శ్రీకృష్ణాక్షి:మామ వార్షికోత్సవము:-- మార్చి నెల 21 తేదీ ఆదివారం మధ్యాహ్నం ఈ ముత్సవము జరుగవలయు గా జరిగినది. వాటి నయాకేతునకు పెట్ట గాగియాయలకుం డి నుమారు 1020 మంది ప్రజలునుబ్బియించిరి. సమావేశము జనారిలో నుట్టుకట్ట గాగియాయలకుండి నుమారు 150 మంది మంచములకు వచ్చి యుండిరి. మొత్తము గాగియాయలైతులు విశేషముగ శత్రు నలంకరించి యుండిరి.

అత్తిలివార్తలు జమాబాదీ:-- అత్తిలిఫిర్కా గ్రామా దుల జమాబాదీమిక్కు శ్రీ డిప్యూటీకలెక్టరునకు క్రిమా క్కోరవాడుకాగ శ్రీ డిప్యూటీ కలెక్టరునకు ఈ నెల 18, 19, 20, తేదీలు ఇక్కడ దుడుచేసి నున్నాను. 27 గ్రామా దుల మునకుముకరణముల వారివారి శత్రుత్వ పెద్దరైతులు విచ్చేసి యున్నాడు. శ్రీ డిప్యూటీ కలెక్టరునకు మిగుల దున్నాదీహృదసేను లగుటంజేసి రైతుల మొరలు సారకాళ ముగా నాలించి క్రింది యుద్ధోగియులకును మునకుల కరణ ములకును ఒత్తిడి గలుగనీక నెమ్మదిని జమాబాదీ పూర్తిచేసి సంబోధనచేసిరి. రిమనకు నుభావన్నం 4 గంటలకు ఇక్కడ బోర్డు మిడిల్ నూర్చునకు దయచేసిరి. ప్రభావో నా భావము లగు శ్రీ మదవల్లి వెంకయ్యగారును పాతకాలవలకు రమ్యముగా నలంకరించెడి రాయరెద్దాబుద్ధులకు పరిలవ చేయ నిర్దేశించిరి:--మరి కంకటకత్తము

తప్పవదు !!!

విశేషమైన విక్రయము
మొనపొందు.

Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanazwadi, No. 141, No. 2, BOMBAY

